

Fåglar 2015 nr 1
i Närke

S. J. L.

Fåglar i Närke

Årg 37 2015 Nr 1

Närkes Ornitologiska Förenings medlemstidning

Redaktör och layout

Åke Lorin Brantströms gränd 12, 702 28 Örebro,
Tel. 019-24 49 32, 070-326 90 02.
E-post: ake.lorin@telia.com

Manusstopp

för **Fåglar i Närke 2015 nr 2** är den 15 maj.

Närkes Ornitologiska Förening

En ideell regionalförening
av Sveriges Ornitologiska
Förening, SOF.

Medlem i Närkes Ornito-
logiska Förening blir man
genom att sätta in årsavgiften
på plusgiro 430 33 22-4 eller bankgiro 5747-3357.
Årsavgiften är för vuxen 200 kr, för familjemedlem
50 kr (erhåller ej medlemstidning), för ungdoms-
medlem (13-20 år) 100 kr och för barn (1-12 år) 50 kr.
Medlem i NOF erhåller vår medlemstidning som
utkommer med fyra nummer per år.

Redaktionsgrupp

Ann-Margret Elmroth, Tel. 019-32 01 83,
070-637 15 95. E-post: elmroth@telia.com
Magnus Helleryd, Tel. 019-298 692, 070-238 37 93
E-post: magnushelleryd@hotmail.com
Marianne Johansson, Tel. 019-36 17 75,
070-656 63 69. E-post: marianne-j@telia.com
Björn Ander, Tel. 070-763 20 07. E-post:
bander68@gmail.com

Adressändringar

sänds till: Närkes Ornitologiska Förening c/o
Åsa Bengtsson, Loggatan 13, 70228 Örebro
Tel 073-332 20 31, 019-33 35 27

NOF:s föreningslokal

För sammanträden och bibliotek finns vi i Föreningarnas
hus Slottsgatan 13A. För utställningsmaterial, holkar
m.m. används källarlokal Hagmarksgatan 9, Örebro.

NOF:s hemsida:

www.sofnet.org/nofnet

Du är välkommen att besöka NOF:s hemsida där
du finner information om föreningens verksamhet.

**Upplev naturen närmare
med en kikare från oss**

Välkommen in!!

kikarproffsen

A-FOTO
BUTIK & ATELJÉ

Filarevägen 3 (Lillån) 019-250623 www.a-foto.se

Omslagsbild: **Stare** *Sturnus vulgaris* efter en akvarell av Staffan Ullström.

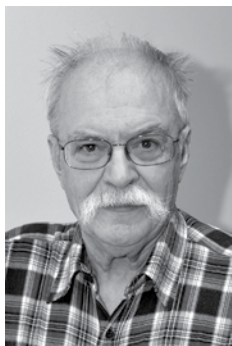
Text: Ann-Margret Elmroth

När detta skrivs, i början på mars, har staren redan rapporterats bland de tidigaste vårfåglarna, ringduvor, gäss, svanar och tofsvipor. Men det är inte så troligt att dessa tidiga starar har varit särskilt långt ifrån Närke under vintern. De riktiga flyttarna kommer snart, men de ska färdas från Nordsjökusterna och de kan dessutom sinkas av ogynnsamma vindar och oväder. Särskilt många har övervintrat på brittiska öarna, där de samlats i flockar så stora att de förmörkar himlen, enligt trovärdiga vittnen. Låt oss hoppas många av dem kommer till oss. Man beräknar att antalet häckande starar i vårt land har minskat med hälften från 1975 till sekelskiftet. Man vet inte varför. Ska vi våga hoppas att ingen av oss denna vår missar att uppleva en spelande starrorkester i närmaste höga träd? Staren trivs i uppodlade och bebyggda områden. Bland halvstora svarta fåglar kan man bara förväxla den med koltrasten. Men på marken *springer* den energiskt fram i sitt sökande efter daggmaskar och larver, den hoppar inte som trasten. När de 4-6 ungarna har kläckts flyger föräldrarna helt öppet och jäktat till boet i en holk, under en tegelpanna eller i ett trädhåll med mat till de högljudda och ständigt hungriga små. Koltrasten smyger fram till boet med mat utmed marken. När det frampå sommaren är tid att samlas, visar stararna sin sociala sida. De flyger omkring i täta flockar och förvirrar därmed en eventuellt uppdykande falk. Att följa en sådan flock mot himlen är fascinerande. Man behöver inte ens en kikare och inte heller behöver man gå utomhus, bara sätta på teveapparaten. Som ett slags pausunderhållning visar SVT ibland just en sådan böljande, svängande, ständigt skiftande starrflock. Den stare som är svårast att identifiera är ungfågeln första sommaren. Då är den inte alls svart med ljusa fläckar som sina föräldrar utan enfärgat gråbrun. Man kan faktisk inte tro att den ska kunna bli helsvart. När den kommer tillbaka nästa vår har den också fått de vuxnas metallglans på rygg och vingar. Vilken ögonfröjd det är att vid gynnsam belysning stå och titta på de blå- grön- violettglänsande fjädrarna! Och vilken öronfröjd det är att vara åhörare till de visslande, gnisslande, snattrande stararna som dessemellan härmar upp till ett tjugotal andra fåglar. I början av min fågelskådarkarriär berättade jag och min kompis glädjestrålade för en något mer rutinerad fågelvän: "Där borta vid Markasjön spelar en storspov!" "Så trevligt" sade han "men där sitter en stare och sjunger också" sa han.

Hittar du en halva av ett ganska stort, ljusblått fågelägg helt utan prickar om en dryg månad kan du nog hjälpa till i Atlasinventeringen med att säkra en starhäckning. Pappa stare har tagit den i näbben och slängt ner den på marken. Vi hoppas ju så att det forna antalet starar ska uppnås igen. Fast då måste nog bärträdsägare lägga nät över jordgubbar och körsbär när skördetiden är inne.

Ordföranden har ordet

Ulf Jorner

När jag skriver den här traditionella ordföranderutan för första gången är det snöglopp utanför fönstret. Det är i början på mars, och när du läser det här i slutet av månaden vet vi om det bara var ett tillfälligt bakslag, eller om våren tog en litet längre paus. Hur som helst har det varit en tidig vår, där vi kunnat möta många vårfåglar redan i slutet av februari. De som håller sig med månadslistor måste ha haft rena julaften. Själv hoppas jag att våren inte kommer att gå över alltför snabbt. Det är en så fantastisk tid,

inte bara för fågelskådare, så jag vill njuta av den så länge som möjligt.

Ja, jag har alltså i skrivande stund hunnit vara ordförande i NOF nästan två veckor. Att säga att jag börjat bli varm i kläderna är förstås en lätt överdrift, men jag har i alla fall fått till min första styrelsekallelse. Jag är naturligtvis inte helt ovan vid styrelsearbetet i NOF. Jag har suttit i styrelsen i fem år, de senaste åren som vice ordförande. Under den första tiden hade jag ansvar för inomhusmötena, medan jag på senare år allt mer kommit att syssla med att skriva remissvar i olika frågor. Jag har också, tillsammans med Bengt Jalsborn, lett en nybörjarcirkel i några år.

På så vis vet jag redan hur mycket som är på gång inom föreningen. Och hur många personer som på olika vis är inblandade i föreningens verksamhet. I första hand förstås medlemmarna i styrelsen, men också ett stort antal män och kvinnor som ställer upp som exkursionsledare, som svanräknare och svanguider, som representanter för föreningen i olika sammanhang, som inventerare i den atlasinventering som nu går emot sitt slut och på flera andra sätt.

Jag tycker att NOF är en välskött förening, vilket gör det mindre utmanande att ta över efter Hans Waern. Men kanske också mer utmanande, eftersom det finns ett så stort arv att förvalta. Och visst finns det utmaningar! Vi måste t.ex. hela tiden försöka föra fåglarnas och naturens talan när känsliga områden hotas av exploatering. Just nu vill Örebro Kommun upplåta mark för ett stort lagerbygge vid Örebro's östra infart, mellan E18/E20 och Rynningeviken. Alldeles intill ett Natura 2000-område, som också just blivit utsett till Ramsar-område, alltså till en våtmark av internationell betydelse. Det borde vara omöjligt att bygget får tillstånd, men tyvärr är det nog stor risk att det får det. Man känner sig litet som en stackars fotbollsmålvakt som ställs ensam mot två framstormande motståndare.

Desto mer tillfredsställande är det att ibland vinner trots allt David över Goliat. Ett vindkraftbolag som velat bygga över etthundra stora vindkraftverk i mycket värdefull skog mellan Laxå och Degerfors har fått nej av båda kommunerna. Det skulle aldrig ha slutat så om inte lokala naturvänner gjort ett jättearbete, där också NOF dragit sitt strå till

NOF:s styrelse

Ordförande

Ulf Jorner, Måbärsvägen 11, 703 75 Örebro
Tel. 019-31 21 46, 070-661 66 55
E-post: ulf.jorner@spray.se

Vice ordförande, inventeringsansvarig och resor
Ronnie Lindqvist, Bertil Waldéns gata 6, 702 15 Örebro, Tel. 019-10 23 33, 070-262 14 17
E-post: lindqvist_ronnie@hotmail.com

Åsa Bengtsson, Kassör, Medlemsregistrering
Loggatan 13, 70228 Örebro. Tel 073-332 20 31, 019-33 35 27. E-post: asa.bengtsson@orebro.se

Kent Halttunen, Sekreterare, Informationsansvarig. Nygård, Norra Folkavi, 71991 Vintrosa.
Tel. 070-216 11 30. E-post: kent.halttunen@tele2.se

Rolf Hagström, Fågelskydd
Vreta Gård 207, 692 93 Kumla
Tel. 019-23 44 75, 076-142 17 21
E-post: rolf.hagstrom@gmail.com

Bengt Jalsborn, Utbildning, Lotteri- och försäljningsansvarig. Vallnäs vägen 3, 703 58 Örebro,
Tel. 019-12 70 80, 070-113 47 99
E-post: b.jalsborn@gmail.com

Per Karlsson Linderum, Exkursionsansvarig
Babelsvägen 2, 697 74 Sköllersta
Tel. 019-18 84 14, 072-225 00 63
E-post: per.karlsson.linderum@orebro.se

Suppleanter

Håkan Carlestam, Inomhusmöten
Engelbrektsgatan 13B, 702 12 Örebro
Tel. 070-531 14 20
E-post: carlestam@gmail.com

Lars Johansson, Fågelskydd och exkursionsansvarig
Holländaregatan 22, 702 86 Örebro
Tel: 070-558 99 06,
E-post: lars.h.johansson@orebro.se

stacken. Denna framgång visar hur viktiga de enskilda medlemmarna är, inte minst för att ge upplysningar om lokala förhållanden. Jag hoppas att vi inom NOF skall hitta vägar att kunna påverka fåglarnas miljö också i mindre dramatiska sammanhang, t.ex. inom jord- och skogsbruket. Denna typ av allvarliga funderingar får dock inte överskugga glädjen i att skåda fågel. Vi inom NOF har ett fantastiskt fint landskap

Foto: Marianne Johansson

NOF styrelse 2015: Ronnie, Lars, Rolf, Bengt, Kent, Åsa, Ulf och Per. Saknas gör Håkan men syns på sid 19.

Lars Johansson – vem är det

Lars Johansson

Johanssons pojk Lars, d v s jag, har nu blivit lite drygt 60. I mer än 50 av dessa år har fåglar funnits med. Under första skollåret blev jag stående för att titta lite närmare på tornsvalor, för så ska de heta, som jagade över en äng där Almby Skola nu brett ut sig.

Första fågelboken inköpte mor Märta en måndag efter att pappa Harry kallade sävsparv för bofink. Lille Lars tittade ut genom fönstret på stugan på Ässön och frågade pappa vad den fågeln hette. Bofink blev svaret. När nästa fågel, som inte såg ut som den förre, också fick heta bofink blev det protester. Den såg ju inte alls ut som den förre. Och på den vägen är det.

Jag har slutat räkna arter. Erik Rosenberg har i något sammanhang sagt något i stil med att artjakten tillhör en del av fågelskådandet, men när man passerat det stadiet blir man naturvårdare. Men det har blivit rätt många arter också.

Åkerlandskapetets fåglar måste vi fågelskådare ta

att skåda fågel i. Det är bara litet synd att vi alltför mycket håller oss kring de välkända lokalerna, som Oset/Rynningeviken, Kvismaren och Tysslingen. Prova något nytt som Välskärret i Viby, Trystorps ekäng, Södra Hjälmarskanten eller Tiveden!

Jag hoppas att vi ses, om inte ute i naturen så på något av våra intressanta inomhusföredrag. 🐦

Foto: Hannah Ljung

mer ansvar för. När jag började skåda var det miljögifter som hotade rapphönan, sparvarna och tornfalken. Sedan blev det mekaniken som helt enkelt odlat bort storspov, sånglärka och stenskvättor m fl. Nu verkar spridningen av gifter vara hotet igen. Här måste vi göra mer. Lärkrutor är ett litet steg i rätt riktning.

När jag i nästa liv får välja vilken fågel jag vill vara så är valet enkelt, det blir tornsvala. Den blir gammal och är här hos oss när året är som bäst. Nästan två år i luften innan det blir dags

att häcka. Med mera med mera.

Nu har jag avslutat det skede i livet då andra och annat styrde min tid. "Medborgarlön" som jag nu haft i drygt två år är något jag kan rekommendera. Då finns det tid för vistelse i naturen. Har man dessutom hund så är det bara att ge sig ut även i snöglapp och drivis. Dessutom blir det lite tid över till föreningsliv. 🐦

Nya NOF-medlemmar

Sedan förra numret av FiN har till och med februari nedanstående medlemmar registrats. **Välkomna till föreningen!**

Malin Eriksson, Vikingavägen Örebro

Lennart och Margareta Hansson,
Falleniusgatan Örebro

Torgny Hörnestic, Konvaljgatan Örebro

Thomas Lövgren, Granrisvägen Örebro

Torgny och Ulla Magnusson, Ställdalen

Göran Olofsson, Buxbomsvägen Örebro

Ulla Munkhammar, Buxbomsvägen Örebro

Christer och Sandra Tengelin, Edsberg,
Fjugesta

Patrik Thessen, Kristinagatan Örebro

Kortfattad verksamhetsberättelse

Fortsatt bra utveckling för NOF 2014

Kent Halttunen

Under 2014 har föreningen fortsatt att utvecklas genom att erbjuda medlemmarna att delta i 65 olika aktiviteter, exkursioner, möten och andra öppna sammankomster. Dessutom har föreningen arrangerat fem resor till: Estland, Falsterbo, Hönö och två till Öland Förening-

ens alla aktiviteter har lockat hela 1 334 deltagare, nära hälften av dessa har varit kvinnor. Föreningens fågelskyddsarbete har utvecklats och numera är föreningen en självklar remissinstans. Den omfattande Atlasinventeringen har tagit några rejäla kliv framåt, många rutor har blivit bra inventerade under året och nu ska det omfattande inventeringsarbetet avslutas. Föreningens inomhusmöten i Vasakyrkan har varit mycket välbesökta, antalet exkursioner har utökats och samlat många deltagare. Den livaktiga exkursionsverksamheten tillsammans med föreningens informationsverksamhet (tidskriften Fåglar i Närke, hemsidan, Facebook-gruppen) gör sammantaget att föreningens verksamhet syns bättre på många olika plattformar. Föreningen hade vid årets slut 527 medlemmar. Ekonomi är god och det har blivit ett litet överskott för 2014.

På hemsidan www.sofnet.org/om-nof/ finns en komplett verksamhetsberättelse. 🐦

Årsmötet 2015

Ake Lorin

NOF:s årsmöte genomfördes mycket traditionsenligt i Vasakyrkan den tredje veckan i februari, i år nittonde februari. Till mötesordförande valdes Erik Sjöstedt och till mötessekreterare Lena Holm. Dagordningens punkter behandlades i god ordning. En kortversion av verksamhetsberättelsen finns i detta nummer av FiN och den kompletta är inlagd på vår hemsida. Verksamheten gav ett överskott och medlemsavgiften för 2016 föreslogs vara den samma som för 2015. Den gamla styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Under övriga frågor besvarades frågor om hur vår rapportering från våra representanter i Osetkommittén och Stiftelsen Tysslingen framförs till våra medlemmar. Man önskade notiser om det i FiN och/eller på Hemsidan, vilket utlovades.

Priset Årets GULSPARV tilldelades gruppen

”Märkplats Venan”. Se separat referat.

Avgående styrelsemedlemmar avtackades av nyvalde ordföranden Ulf Jorner.

Bland dem märktes Hans Waern som avgick efter att varit styrelsemedlem i 25 år som kassör, ansvarig för medlemsregister, m.m. och också som ordförande de senaste 4,5 åren. En verkligt hedervärd arbetsinsats.

Traditionsenligt var det Torbjörn Arvidson som avslutade kvällen genom att visa dels vår- och sommarbilder från vårt landskap tagna det senaste året, dels bilder från sin resa till Varanger.

Mötet var som brukligt är mycket välbesökt. Oklart om det beror på årsmötet eller bildvisningen. 🐦

Trettio händelserika år med Hans Waern

Marianne Johansson

Efter mer än 30 år med Närkes Ornitologiska förening har Hans valt att avgå från alla sina uppdrag. 24 år som kassör, 4,5 år som ordförande och 30 år som medlemsregisteransvarig. Hans har också skrivit artiklar, framförallt OBSat i Närke marker 4 gånger per år till vår tidning, Fåglar i Närke. Han kvarstår dock som vanlig medlem.

Hans har alltid varit igång tidiga mornar med fågelskådningen och meddetsamma rapporterat på Svalan så man har verkligen undrat när karln sover. Men en hemlighet har varit hustrun Ann-Maries arbete på Sveas Bageri i Kumla. Så först skjutsa Ann-Marie till arbetet, sedan fritt fram med fågelskådningen, sedan hem för att väcka barnen för avgång till skolan och sedan arbete med egna revisionsbyrån Ekonoma i Kumla.

Barnen blev tidigt engagerade med att hjälpa till med föreningsarbetet. De fick stämpla och klistra frimärken på kuverten till FiN så de kunde distribueras efter tryckning.

Ett annat stort engagemang för Hans är Pingstkyrkan i Kumla både som ungdomsledare och körsångare. Hans bjöd in sina fågelvänner till julkonsert härom året. Det blev mycket uppskattat.

Fjällvandringar på sommaren, skidor på vintern och alla resor ut i världen, den senaste till Kanarieöarna, alltid med kameran och kikan. Det kan ju dyka upp någon rar liten fågel!

Tiden räcker till för huset på Fotö i Bohuslän också. Hans öppnar för boende vid NOF:s höstresa till Hållö och Kråkudden där havsfågelskådning äger rum.

När Hans fyllde femtio år härom året med stort kalas stod fågeltemat också på menyn med fågelfrågesport och mycket mat och

Foto: Kent Halttunen

många, många tårtor blev det.

Fotbollen också, inte att förglömma – ÖSK är laget som gäller. Inga styrelsemöten eller andra möten fick bokas in när det var hemmamatch på Vallen numera Bern Arena i Örebro. Samma gäller ishockey men då ÖIK förstås.

Och alla trevlig resor som du varit ledare och guide för bland annat till Gotska sandön, Hjälstaviken, Öland, Falsterbo och Kråkudden. Ja många platser blir det och mycket fåglar har vi sett.

En fantastisk människa är du och med stor arbetskapacitet och en verklig sann fågelvän och kamrat som alltid ställer upp när det har gällat.

Hans, mycket stort TACK för allt arbete du har lagt ner i Närkes Ornitologiska förening genom alla år hur många det nu är!

Och lycka till i framtiden! 🐦

Närkes vinterrace 2015-01-03

Ake Lorin

Till start denna dag hade 15 lag anmält sig. Det innebär en tangering av högsta antal startande lag. Som vanligt gäller de enkla reglerna att man får starta vid midnatt med stopp senast klockan 16 då det är samling för artgenomgång och krysslistor på café Gröna Grodan i Örebro. För årets tävling gällde att kungsfiskaren som hade setts i landskapet dagarna innan tävlingen hade undantagits från tävlingen. Alla lag fick räkna den för att minska störningen av en känslig art. Dessutom manades vi till en hänsynsfull skådning vid Cementtränan i Oset, av tävlingsledaren Håkan Persson.

Efter en tid av kyla som medfört att många vattendrag hade fryst igen blev det dagarna före tävlingen åter plusgrader och blåsigt vilket innebär att flera vattendrag åter öppnat sig. Frågan var om det innebar att det fanns svanar, gäss och änder kvar i landskapet eller om de redan hunnit söderut.

Under tävlingsdagen var det klart väder och från några grader minus till ett par plusgrader framåt dagen. Vinden var NV 7-10 m/s, under dagen något avtagande.

De anmäld lagen var som följer: De har numrerats i resultatordning för att underlätta läsningen av vidstående tabell.

Traditionella klassen, 14 lag

1. Fyrtornet och släpvagnarna: Andreas Sandberg, Anders Carlberg, Peter Gustafson och Håkan Persson.

2. Missväxten: Åke Lorin, Bernt Jerlström, Magnus Persson och Ronnie Lindqvist.

3. Bablar med snablar: Per Karlsson-Linderum och Hasse Molin.

4. Hedenhösarna: Conny Hedengren, Patrik Hedengren, Sune Johansson och Berit Söderberg.

5. The Dream Team: Leif Sildén och Ola Strand.

6. Team Thuvander: Roland Thuvander, Claes Nordell och Mats Deubler.

7. Ronny och raggarna: Anders Jacobsson, Anders Karlsson, Krister Sölveling och Ronny Nilsson.

8. Duvhökarna: Lars Karlsson, Ove Pettersson och Rolf Sykijev.

9. Silverrävarna: Bengt Karlsson, Håkan Carlestam, Bernt Bergström och Olle Liljedahl.

10. No name: Peter Karlehagen och Patrik Strömberg.

11. Korsnäbbarna: Jan och Bitte Korslid.

12. Invalidos: Håkan Ellehammer, lagledare och strateg, på centerplatserna finns Mikael Magnusson och Torgny Hörnestic, starkt nyförvärv, samt assistent aspirant Karin Andersson.

13. Flyhagen Flyers: Inger Lilja, Benny Fredriksson.

14. Lekebergsgänget: Sandra Tengelin, Kristina Tengelin och Gunilla Lagesson.

Miljöklassen, 1 lag

Där får man bara ta sig fram med miljövänliga medel: gå, cykla eller åka kollektivt.

1. Ruggugglorna: (foto nedan fr.v.) Anita Ahlberg, Marie Lideus, Ami Sundén, Gunilla Persson och Åsa Bengtsson i fältmundering. 🐦

Segrarna i traditionella klassens berättelse

Peter Gustafson

Klockan är 04.00 på morgonen. Fyra farbröder står och lastar ur en bil i ett sovande Ekeby. Vi har samlats här för att ge oss iväg på årets upplaga av Närkes Ornitologiska Förenings vinterfågelrace. Vi förresten. Jag har valt att använda våra interna alias för att ni inte skall känna igen vem som är vem Lagets fyra personer består av Barnplågarn, Kumla-Frasse, Stattaren och Kingen. Man kunde tro att

Foto: Kent Halttunen

humöret är på topp. Men icke! Bilen vi skall färdas med ser inuti ut som en sopsorteringsanläggning i Vivalla. Minus olivoljedunkarna. Så här förlorar vi värdefulla minuter och anklagelserna haglar ymnigt redan. Normalt brukar vi komma in i bilen innan tävlingen börjar. Den klassiska kampen om vem som skall sitta i framsätet blossar som vanligt upp. Det är Kumla-Frasse och Barnplågararna som går i klinch. Stättaren och Kingen får handgripligt gå emellan. I år får Kumla-Frasse sitta fram. Basta!

Nåväl. Vi börjar alltid i god tid för att njuta av vinternattens skönhet. Ugglor är förstås något som står på önskelistan. I år var det som förgjort med dessa. En envis blåst gjorde sitt bästa för att omkullkasta våra planer och lyckades till 100 procent. Detta trots att Stättaren, som han sa: – Hade en säker i en lada dagen innan. Efter ett hundratal stopp och därmed lyssning på lämpliga platser skrinlade vi våra ugglesplaner. Färden gick i stället till golfbanan i Kvarntorp där Kumla-Frasse hade rekat in en vingskadad grågås dagen innan. En halvtimmes vandring i romantiskt månsken och bitande vind gav, just det! Ingenting. Som parantes kan nämnas att den senare på dagen gick lugnt betandes på samma fläck som tidigare dagar. Undrar just var den höll hus på natten? Vidare i galenskaperna. Kricka och snatterand gled tryggt

fram i billjusets sken nere i Oset. Strömstaren på sin och vår hemliga nattkvist plirade klurigt med ögonen i ficklampans sken. Billjus och månen hjälpte oss även så vi slapp åka till Kumla på dagen. Sju arter innan det var ljust. – Rätt hyggligt ändå! Konstaterade vår motvillige ledare Barnplågararna.

Kumla-Frasse kan sjumilaskogarna runt Kumla och således ramlade mesar, spettar och annat löst in på listan i tidig morgonstund. Barnplågararna är vid det här tidiga stadiet på racet i helt hysterisk form. Löper som en Bordercollie mellan myrstackar och högstubbar. – Hör ni gråsiskan? – Ser ni talgoxen. – Känner ni spillkråkans trumning? Ja det är på den nivån han är! Jag får bromsa för allt vad tygen håller. Stättaren råkade släppa en ljudlig smygare, vilket kan hända den bästa! – Dubbeltrast, ropar Barnplågararna genast! Tur att Kingen är med och styr upp det hela. Vår vingliga färd fortsatte till Oset där mycket tid lades, vilket visade sig vara lyckosamt. Någon lucka blev det väl, men i det stora hela en framgångssaga. Kingen briljerade med en råka som övriga trodde var korp.

Två glada. Fyrtornet, Andreas Sandberg respektive släpvagnen Håkan Persson ur segrande lag. Det påstås att de ännu ej kommit överens om vem som skall förvalta den vackra statyetten under året.

Foto: Kent Halttunen

Resultattabell

Plac./lag trad.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	-
Plac./lag miljö	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Knölsvan		x				x	x								
Sängsvan	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Sädgås	x	x			x			x		x			x		x
Grågås	x														
Kanadagås	x	x	x		x	x	x	x	x			x			
Snatterrand	x	x	x	x	x	x	x		x	x		x	x	x	
Kricka	x				x									x	
Gräsand	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vigg	x	x	x	x			x	x	x	x		x			
Knipa	x			x	x					x			x		
Storskrake	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Järpe			x	x											
Orre		x	x	x									x		
Fasan	x	x	x		x										
Storskarv						x									
Smådopping	x	x			x	x	x		x	x					
Skäggdopping						x									
Gråhäger	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x				x
Havsörn	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x			
Blå kärrhök	x	x	x												
Duvhök							x		x						x
Sparvhök	x	x		x		x									
Ormvråk	x	x	x	x	x	x	x	x				x	x		x
Fjällvråk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
Kungsförn	x	x		x								x			
Tornfalk	x	x		x			x				x				
Vattenrall		x													
Rörhöna	x	x	x	x			x	x	x	x		x			
Sothöna	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x			
Fiskmås			x		x	x						x	x		
Gråtrut	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Havstrut			x	x			x	x	x	x	x	x	x		x
Tamduva	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Ringduva	x	x		x					x		x				x
Turkduva			x			x	x	x	x						
Sparvuggla				x							x				
Kattuggla					x										
Kungsfiskare	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gröngöling			x	x				x							
Spillkråka	x	x	x												
St. Hackspett	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x		x	x	x
Tretåig hacksp.														x	
Forsåra					x										
Sädesåra					x										
Sidensvans	x	x	x			x	x				x	x	x		
Strömstare	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gårdsmyg	x	x	x	x					x			x	x		
Rödhake	x		x			x	x	x			x				
Kolltrast	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Björktrast	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kungsfågel	x		x	x	x	x			x	x	x	x			
Skäggmes	x	x													
Stjærtmes	x	x	x		x	x	x				x			x	
Entita	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Talltita	x	x	x	x	x		x	x		x			x		
Tofsmes	x		x	x	x	x		x				x			
Svartmes	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x		x		x
Blåmes	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Talgoxe	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Nötvacka	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Träckrypare	x	x	x		x	x	x	x	x			x	x	x	x

Barnplågarn fick ett återfall och skrek plötsligt – Gröngöling! Ser ni gröngölingarna? Alla andra, inklusive en skådarfamilj bredvid oss tittade på två större hackspettar som kurrandes flög över oss. Innan vi hann hejda honom upprepade han frasen. – Gröngölingarna! Ser ni dom? Kingen bad en tyst bön att inte familjen deltog i tävlingen. Kände att det kunde bli svårt att försvara

oss och vår artlista på Gröna grodan.

Dagen fortsatte med säkra kort och arterna trillade in i behaglig takt. Karlslund med stenknäckar, bo och bergfink, stjärtmes och säkert något jag glömt. Knipa i Lindbacka satt som en smäck. Blåklintsstigen med sin turkduva visade sig dock från sin sämsta sida. Och då var ändå inte den lokale skådaren synlig. Två resultatlösa försök blev det. Efter diverse turer i residensstaden styrdes kosan mot Kvismaren. Kan tyckas tjugigt men det var samma visa här. Varfågeln satt där den skulle, kungsörnen seglade förbi precis när vi passerade. En språngmarsch till Åslaholmen gav skägges innan vi ens hann stanna. Det var bara att svälja ned lungorna och löpa tillbaka. Tornfalken och vråkarna skötte sig likaså. Ut till Segersjövägen och de notoriskt svåra raphhönsen. Dessa hamnade också mycket riktigt under kategorin dippar. Någonstans i de här krokarna kom kungsfågeln in på listan. Den hade gäckt de halvdöva i gruppen under dagen.

Stattaren var i lysande form och gjorde den ena upptäckten efter den andra. Barnplågarn var imponerad och uttryckte för första gången något positivt om sina lagkamrater! Annat ljud i skällan var det förra året. Då tyckte Barnplågarn att Stattaren var helt ur slag och mest stod och gapade som en starholk. Han hade en teori om att Stattaren kanske led av syrebrist med tanke på att han har luftintagen på en helt annan nivå än vi vanliga dödliga. I år var det Kumla-Frasse som var i skottlinjen. Med två minuters lucka (ungefär) så påstod Barnplågarn att Kumla-Frasse inte förtjänade framsätet då han inte upptäckte någonting och mest såg ut att halvsova. Rätt tjugigt tyckte den alltid rättrådige Kingen!

Nåja! Dagen led mot sitt slut och vi kunde summera dagens skörd. 65 arter. Nu var frågan om det skulle räcka ända fram? Vi kunde i alla fall inte klaga på utfallet. – Jag har aldrig upplevt ett sådant enastående flyt! Sade pudelkloke Kingen. Och si! Det gick

Plac./lag trad.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	-
Plac./lag miljö	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Varfågel	x	x	x		x	x		x		x	x				
Nötskrika	x	x		x				x				x			
Skata	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Nötkråka		x		x				x		x	x				
Kaja	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Råka	x														
Kråka	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Korp	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x
Stare	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x		x
Gråsparv	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Pilfink	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x		x
Bofink	x	x	x	x	x			x	x	x					x
Bergfink	x	x							x	x	x				x
Grönfink	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steglits	x	x	x		x	x	x		x			x			
Grönsiska	x	x	x		x	x	x		x	x	x				x
Vinterhämppling	x			x	x		x			x					
Gråsiska	x	x	x		x	x	x	x				x			x
M. Korsnäbb				x					x						
Domherre	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Stenknäck	x	x		x	x	x	x	x	x	x					x
Snösparv					x										
Gulspurv	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Sävsparv			x								x				
Summa: 85 arter	65	60	58	54	53	52	50	46	46	45	43	41	35	30	33
Medel 45/lag															
	Sedda av endast ett lag							Sedd av samtliga lag							

vägen. Efter välförtjänt uppvaktning med prisutdelning samlades många för att få en skymt av vinnarna och kanske få en autograf. – Trots att laget är så segervant så uppträder de alltid gentlemannamässigt och folkligt, hördes bl.a. i folkmassan.

På vägen tillbaka till Ekeby fnittrade Barnplågar i baksätet och talade om den totala överkörningen, den ultimata förnedringen och om den dåliga klassen på övriga Närkeskådare. Kingen, som vanligt lågmäld, talade om tur och skickliga medspelare. Ni kanske undrar över de för utomstående underliga namnen i vårt lag? Jag slutar med en kort förklaring på dessa.

Barnplågar: (Ö)känd lärare från Nora som är känd för mycket. Kanske främst för att han är den enda som sliter ut sina handkikare utifrån. De brukar sluta sina dagar med att prismorna trillar ur det helt nednötta fodralet. Hårdskådare, listnörd, fruktad högersexa i Nora oldboys handbollslag. Stenhård mot barnen.

Kumla-Frasse: Hällabrotting med data och säkerhet som födkrok. Lär vara släkt med den gamla speedwayveteranen på sin systers sida. Artracet är i princip enda gången han lämnar kommunen under året. Kan ibland tyckas vara halvsovande men blixtrar till med några års mellanrum. Hårdskådare, listnörd, hundvän,

datasnille och världsmästare i fågelarter. I Kumla kommun.

Stattaren: Inflyttad västmanlänning som sticker ut. 2.38 i strumplåsten! Mest känd för sin enorma misstro mot alla fågelobservationer. Litar egentligen bara på sig själv. Följaktligen medlem i Rrk Närke. Statsanställd. Därav namnet. Ni vet de där som lever av våra skattepengar fast ingen vet vad de gör. Hårdskådare, tvåbarnsfar, fritidsfiskare (fick en gädda på 1,2kg för tio år sedan), hobbysnickare och veteranbilsägare.

Kingen: En gentleman ut i fingerspetsarna.

Eder tillgivne Peter Gustafson 🐦

Leta arter till cykel

Asa Bengtsson

– Där, där på stenen till höger, ser du? Nu flög den till nästa sten, den med lite snö på.
– Ja, nu ser jag den!

Klockan var halv nio och dagen grydde. Vi i laget Ruggugglorna kryssade dagens tredje art, strömstaren, i årets artrace. En kvart tidigare hade vi träffats vid Kvarnstugan och packat upp tubkikare och låst cyklarna för att ta en promenad i Karlslund. I Karlslundsområdet ramlade arterna in. Det var kul när en kråka var lika viktig som en stenknäck. Vid Borrarbacken träffade vi laget ”Silverrävarna”, och det blev en diskussion om huruvida det verkligen fanns ett par bofinkar bland alla stenknäckar, eller inte. Till slut lyckades vi zooma in samma fågel och vi var alla överens om att båda arterna fanns. Innan vi lämnade Karlslund tog vi fram artlistan för dagen och räknade ihop antal arter och kom upp till 18 stycken. Nu var vi både frusna och hungriga men magarna fick vänta till en varmare fikaplatz.

Vi cyklade mot Oset, men stannade till vid flera privata och kommunens alla matplatser, som Gunilla i vårt lag sköter. Artantalet öka-

Håkan Persson överlämnar priset i Miljöklassen till Amy Sundén. Varför gör de allt för att dölja det? Det kan ju aldrig vara vackrare än det i traditionella klassen.

Foto: Kent Halttunen ovan o Åke Lorin nedan

de så sakteliga, svartmes, skata, björktrast, fiskmåsar med flera.

Vid Oset träffar vi Marianne Johansson som tipsade oss om snatterand och kricka i andra ändan av cementrännan. Vi cyklade dit men tyvärr såg vi ingendera. Nu

var hungern stor och fötterna riktigt kalla så med lite mindre frenesi i artjakten cyklade vi snabbt till Erik Rosenbergsstugan för att fylla på kolhydratsförråden. Det var tyvärr ingen som hade tänt i kaminen ännu denna dag, men två herrar fixade raskt en eld till oss frusna skådare. Kängorna åkte av och vi värmdes våra röda tår medan vi fikade. Ännu ett lag, Invalidos, kom till stugan och fikade med oss. Efter fikat cyklade vi runt

Ovan sys ruggugglorna Amy, Gunilla, Anita, Åsa och Mari.

Eftersnackare. Fr. v. Conny Hedengren, Håkan Carlestam som pratar med Ronnie Lindqvist. Bortom Sune Johansson syns Patrik Hedengren. Sune pratar med Magnus Persson, med ryggen hitåt, och han bror Håkan Persson. T.h. om Håkan ses Berit Söderberg.

resten av Oset. Vid Caféhörnan var det mycket stilla. Några av de flitigaste fågelbords-gästerna som blåmes, nötväcka och talgoxe sågs, men inget som ökade på artantalet. Säd-gås hade rapporterats på svalan vid fågeltor-net. Vi spanade och spanade, men inte såg vi någon gås. Missmodet spred sig. Plötsligt dyker gåsen upp och vi får ytterligare en art. Vi cyklade på bron över Svartån för att komma till Rynningeviken. Solen strålade och det strövade hundratals Örebroare längs Hjälmarens strand. En man står och solar i lä av Räv-gångens raststuga, medan en liten flock star-rar flög över våra huvuden. Vårkänslorna kom krypande och vi fick påminna oss själva om att det bara var den 3 januari och att det fortfarande är långt kvar till våren. Vi spanade ut över Hjälmaren men ingen havsörn eller någon annan ny art syntes till. Vid Venastugan ställde vi upp oss för en lagbild som knäpptes av en hjälpsam man.

Vi hade fått ett tips om att det fanns en katt-uggla vid Lugnets idrottsplats och det kändes som en mycket lång cykelväg dit. Väl där så fann vi att det var helt tomt på ugglor. Däremot var det en korp som kraxade åt oss uppe från en grantopp. En kort skogspromenad vid Sommaro fick bli vår sista insats men vi lyckades inte hänga in någon ny art. Vi avslutade artjakten och började förflytta oss mot café Gröna grodan för slutrapporteringen. Innan vi lämnade Karlsdal kom plötsligt något stort flygande över hästhagarna.

– En häger, ropade någon i laget och det blev vår sista art för dagen. På café Gröna grodan njöt vi av värmen och summerade vår dag. 38,2 km på cykel, 32 arter, 33 om vi la till täv-lingsledningens bonus art kungsfiskaren som inte fick jagas under dagen. Vi var riktigt nöj-da med vår insats, men nästa år ska vi se ännu fler arter! 🐦

När Jungfrutranan kom till Bärsta by

Rune Eriksson

Det var onsdag den 11 juni 2014. En helt vanlig dag fram till 17:30. Telefonsamtal från Anders K. Brukar betyda intressant fågel på gång! En stäpphök, gammal hane på Knarsta-ängen. OK då ses vi där.

Jag greppar handkikare, tub och kamera och tar bilen. Vid f.d. Resta kvarn stannar jag till för att kolla av omgivningen och samtidigt kommer Magnus F från andra hållet. Vi börjar spana av omgivningarna. En brunhök drar förbi men ingen ”fiskmå” syns till. Anders K och Christer S ansluter. Medan de andra fortsätter spana så drar jag och Anders på annat uppdrag: – Vi ska fixa några björkar åt Anders till studentfirande.

I en skogsbacke norr om Rönneberga fixar vi vårt uppdrag. Då får Anders telefon från

Christer: – Stäpphöken återfunnen.

Den hade flugit en sväng över Restabyn och sedan över åkrarna i anslutningen till vår skogsbacke och sedan ut över Bärstaängen där den försvunnit bakom ett buskage. De hade nu flyttat sig västerut på Kvarnvägen mot Rönneberga och stannat när de hade fritt synfält ut över Bärstaängarna. Nu hade också Magnus P från Kvismare Fågelstation anslutit. Vi slänger in björkarna i bilkärran och åker fram till de andra skådarna.

När vi har några meter kvar får vi höra en Magnus säga till den andre:

– Konstig trana ute på åker nära Restamossen.

– Jamen det är ju en jungfrutrana!

Klockan är 18:30 då Magnus F tar upp telefonen och knappar ut nyheten. Snart börjar bilar med ytterligare skådare börjar dyka upp. Magnus inser att det kommer att komma många skådare och jag tipsar om att bästa parkeringsplat-sen borde vara vid vår loge.

Jag undrar om många skådare sitter ”stand-

by” i väntan på larm. Kvarnvägen är snart belamrad med bilar så Anders K och jag bestämmer oss för att fortsätta med björkleveransen.

Samtidigt som vi med viss möda tar oss fram bland parkerade bilar utefter vägen hinner vi morsa på många nyanlända skådare, bl.a. ett par som började dagen på Öland med koly-masnäppa och nu kan avrunda med tranan. På vår väg till Stora Mellösa samhälle stannar vi till vid Knarsta och spanar efter stäpphöken men utan resultat. Senare på kvällen kommer rapport in på Svalan om att den setts helt kort.

Jungfrutranan som först gått i all ensamhet fick snart sällskap av flera vanliga tranor men dessa verkade inte vara helt bekväma med jungfrutranan. Så småningom lyfte den och landade på ett fält på ängen nära Bärsta gårds ägor. Visserligen kom den lite närmare vår loge men samtidigt blev den skydd av vass som fanns i ett dike. Därför drog de flesta skådarna vidare och radade upp sig utefter Norrbyåsvägen i södra delen av byn. Nu började också skådare från orter längre bort dyka upp och innan mörkret infann sig efter kl. 22:30 hade säkert ett 100-tal skådare, bl.a. ett par Gävlebor hunnit fram.

Då blev det äntligen tid för lite kvällsfika med några skådarkompisar från Örebro, bl.a. en som var med när förra observationen gjordes i Närke 1992.

Dagen därpå kunde första obs på Svalan noteras vid 3-tiden. Vid 8-tiden fick jag samtal från skådare som stod vid min loge och glatt noterade att tranan var kvar.

Ovetande om vilken raritet som fanns i området pågick olika aktiviteter med att försöka få tranorna att beta på någon annans åker. Så även i Bärsta vilket jag blev varse när jag skulle hämta morgontidningen och min näraste granne KA höll på och satte upp transkrämmor på en närliggande åker till den där jungfrutranan betade. När jag direkt nådde ho-

Jungfrutranan som den sågs genom fotografen Hasse Molins kamera.

nom på mobilen i traktorn så fick han också förklaringen till folksamlingen vid min loge och jag fick kommentaren:

– Egentligen hade jag tänkt sätta upp skrämmorna i går men en del annat kom emellan.

Tur för oss skådare – men - det visade sig att vi haft mer tur än så. Jag ringer ett samtal till och nu till Länsstyrelsens tranvaktare, PN.

– Jag kommer just från Bärstaängen där jag har satt upp en gasolkanon på LN:s äng som jag inte hann med i går men nu är den på plats. Jag såg bara en trana när jag var där men det brukar vara flera. Den här flög mot öster. Det var vid 09:30-tiden.

Min kommentar:

– Du tyckte inte den såg konstig ut?

– Nej inte direkt.

Nu var klockan 10:30 och jag gick ned till logen för att kolla läget. Jag pratade med några skådare från Degerfors och Gnesta som förgäves stod och spanade av området. Vid granskning av Svalan senare under dagen framkom att den försvann ungefär 09:30. D.v.s. det troliga är att utsättningen av gasolkanon blev det som gjorde att jungfrutranan lämnade Närke. Oklart hur många skådare som stod och spanade vid logen under dagen men på kvällen var det tomt. Utifrån rapporter på Svalan var det sannolikt jungfrutranan som PN råkat

Oset-Rynningeviken – ett Ramsarprojekt

Marianne Johansson

I samband med internationella våtmarksdagen den 2 februari har regeringen utsett Oset-Rynningeviken till svensk våtmark med internationell betydelse, ett så kallat Ramsarområde. Ett av totalt 68 områden i Sverige.

Våtmarker har en viktig roll för rikt djurliv och växtliv. Inte minst fågellivet frodas i våtmarksområden och över hela världen finns därför särskilt skydd för våtmarker, den så kallade Ramsarkonventionen, som Sverige är med i.

Våtmarker i Sverige och i övriga världen till-

Foto: Anita Ahlberg

skrämma. Dock ska ingen skugga falla över PN som hjälper lantbrukarna och skattebetalarna genom att försöka och ofta lyckas styra tranor och gäss till särskild matplats så att betesskadorna kan minimeras.

Nåja, jungfrutranan hade försvunnit och hela dagen for tillresta skådare kors och tvärs inom Kvismareområdet på spaning – en situation som alla skådare upplevt!

Sedan kunde historien vara slut men inte i detta fall.

För samma dag på em. upptäcktes en jungfrutrana spankulera omkring på fågellokal i närheten av Västerås där ett 100-tal skåda-

hör våra mest artrika miljöer och står för en rad ekosystemtjänster som vattenrening, livsmedel och friluftsliv. Genom sin förmåga att binda in koldioxid är de också viktiga för vårt klimat.

I Sverige har ett stort antal ursprungliga våtmarksområden försvunnit. I dag påverkas många kvarvarande våtmarker av bland annat dikning, kvävenedfall, klimatförändringar och främmande arter.

Fakta: Medlemsstaterna i Ramsarkonventionen förbinder sig att verka för markplanering och förvaltning som tar hänsyn till våtmarker och vattenmiljöer, främja forskning och utbildning samt samarbeta med andra länder i frågor som rör konventionen – i synnerhet rörande gränsöverskridande våtmarker och vattensystem.

Enligt konventionen artikel 2 ska konventionens parter utse lämpliga våtmarker som ska upptas på en lista över våtmarker av internationell betydelse.

Det finns i dagsläget 2 186 Ramsarområden i världen som tillsammans täcker cirka

208 449 277 hektar. Flest Ramsarmärkta våtmarker finns det i Storbritannien.

Läs mer på Naturvårdsverkets webbplats: www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallat/EU-och-internationellt/Internationellt-miljoarbete/miljokonventioner/Vatmarkskonventionen/

re enligt Svalan fick se den på kvällen från 19:00 den 12/6 eller på morgonen 13/6 innan den drog mot väster 8:00.

Vid 12:30-tiden samma dag var personal från Kvismare fågelstation ute vid Husön och vem spanar norrut om inte Magnus P. Och vad får han in i kikaren: Jo, en jungfrutrana i sällskap med ett par vanliga tranor på väg söderut!

Jungfrutranans sejour i Kvismarområdet den här gången blev längre då den hade lärt sig hur man ska uppträda i området, dvs. övernatta vid Hammar och under dagtid göra ett par besök vid matningen nära Husön. Under några dagar hann ett 300-tal personer rapportera in sin observation på Svalan, den sista var 17/6

kl.20:00 innan jungfrutranan valde att lämna Kvismaren för gott.

Sedan borde historien vara slut men inte helt.

För när jag besökte Getteröns naturrum utanför Varberg 11/7 fick jag information om att en jungfrutrana lämnat en lokal vid Oslofjorden dagen innan, dvs. 10/7 flygande mot öster. Undrar om den flög ända hem till sina normala hemtrakter kring Kaspiska havet? Inga ytterligare obsar finns rapporterade.

Slutsatser: Trots så många skådare på vägarna i Bärsta by fanns inget skräp att plocka upp och trafiken fungerade också även om en del kanske kunde ha parkerat lite smartare. Det är också kul att konstatera den gemytliga stämning som råder bland fågelskådare och hur man hjälps åt så att alla får se aktuell fågel. Den här gången vidimerat av en granne, pigg 83-åring, som fick kolla genom uppställd tub. Jungfrutranans besök i Bärsta by var artens 3:e i Närke och 13:e i Sverige och gjorde sam-

tidigt att skribenten efter 55-års fågelskådande fick en dröm uppfylld, nämligen att kunna få kryssa en sällsynt fågel som tomtart!

Vill man för övrigt studera jungfrutranan på närhåll kan det med fördel göras på Biologiska museet vid Karro när det förhoppningsvis öppnas på nytt. Sveriges första fynd säkerställdes nämligen genom att ett exemplar blev skjutet i Asker år 1857. 🐦

Ragnarsson
FASTIGHETER AB

stöder detta nummer av
Fåglar i Närke!

Studiecirklar 2015

Närkes Ornitologiska Förening kommer under året att komplettera den traditionella nybörjarcirkeln med temacirklar. Inga förkunskaper krävs för någon av cirkelarna. Alla cirkelarna arrangeras i samarbete med Studieförbundet.

Studie
främjandet

Försommarens fåglar

Vi upplever försommaren genom fåglarna. Det blir besök i myllrande våtmarker, kvällsvandring bland försommarnattens fågelljud och våra rika lövskogar. Vi lägger fokus på hur vi känner igen olika arter och hur ekosystemen fåglarna lever i fungerar. 3 träffar, alla utomhus. Första mötet vid Öby kulle onsdagen 20 maj kl.18.00.

Flyttande fåglar

Vi följer de flyttande fåglarna rörelse genom landskapet under tre besök ute i naturen. Un-

der hösten är Närke ett eldorado för fågelskådare och fåglar. Vi besöker även ringmärkningsverksamheten i landskapet. 3 träffar, alla utomhus. Första mötet i september vid Öby kulle i Kvismaren.

Ledare för alla 3 temacirkelarna är Per Karlsson-Linderum. Anmälan sker till Studieförbundet tel. 019-16 83 10 eller 16 83 13 eller mail: carl.eriksson@studieforamjandet.se. Upplysningar om kursen kan också fås genom Per, tel. 072-513 60 29

Skänk vinster till månadslotteriet!

Vi behöver nya vinster till lotteriet vi har vid våra inomhusmöten. Inte så stora och dyra utan t ex ett paket kaffe, böcker, någon pryl för vår fågnad och nytta, fågelmat som talgbollar, solrosfrön och jordnötter. Hela vinsten går direkt in i föreningskassan.

Ansvarig är Bengt Jalsborn, tel 019-12 70 80. Det går att lämna vinster vid varje månadsmöte.

Ett stort tack på förhand!

Styrelsen

Ekoskådning 2015

- nu med ännu enklare regler

Kent Halttunen

Ekoskådningstävlingen för år 2015 i Närke är igång. Gå, cykla eller åk med kollektivtrafiken på dina skådarturer och det går bra att ansluta till

tävlingen under hela våren. Se mer om reglerna på NOF:s hemsida: www.sofnet.org/nofnet Nytt för i år är att det blir en snabbare rapportering till tävlingsledaren Åsa Bengtsson. Skicka in hur många arter du observerat på ett miljövänligt sätt den sista varje månad via SMS, 0733-32 20 31 eller mejl till: asa.bengtsson@orebro.se. Så fort du rapporterat in dina arter till tävlingsledaren försöker vi få in resultatet på hemsidan så fort som möjligt. 🐦

Cykelskådning i fokus i Närke

Kent Halttunen

Under två senaste åren har medlemmar i Närkes Ornitologiska Förening genomfört en ekoskådningstävling. Det handlar om att skåda fåglar och kryssa på ett miljövänligt sätt. - För mig har det varit ett sätt att välja cykeln när jag skådar fåglar, och så får jag lite motion på köpet, förklarar Britt-Louise Korslid.

Tävlingsformen hade diskuterats under flera år i föreningen och en del skådare anser att det är alldeles för mycket bilåkande när man titrar på fåglar. Därför infördes tävlingsformen

ekoskådning i Närke år 2013. Det handlar om att promenera, cykla eller åka kollektivt. För att stimulera till kollektivt skådande tillåter reglerna också att man får kryssa arter på de exkursioner som föreningen arrangerar. Då är det samåkning som gäller.

Per Karlsson Linderum har tagit hem tävlingen två år i rad. Han har haft bra förutsättningar att bo relativt nära det fågelrika området Kvismaren, men han har också cyklat flera hundra mil för att kunna stå som segrare. - Jag har försökt planera in arterna efter årstid, lägga fokus på rätt artgrupper under rätt tid på året, berättar Per som 2013 lyckades cykla in 201 arter i Närke.

- Under 2014 har jag cyklat ännu fler mil, nästan 200 mil och det har gett resultat. Jag har fått ihop 210 arter, det är jag nöjd med,

Per Karlsson Linderum från Sköllersta har cyklat över 200 mil under 2014 för att skåda fåglar. Det har också gett resultat. Han vann ekoskådningstävlingen i Närke med 210 arter.

Foto: Hasse Molin

säger han.

Under 2013 var det elva deltagare i ekoskåd-
artävlingen, under 2014 var det nio. Ett be-
kymmer har varit att hitta en bra och enkelt
rapporteringsystem. Föreningen har på olika
sätt försökt att få in ett syfte under Artpor-
talen/Svalan och därmed också en automatisk
uppdatering och listor. Men det har hittills inte
varit möjligt.

- För mig har det varit en sporre att ge sig ut
och cykla och skåda, berättar Bengt Jalsborn
som varit med i tävlingen under båda åren och
cyklat ihop 168 respektive 191 arter.

Här följer resultatet för 2014:

Namn	arter
1. Per Karlsson Linderum	210
2. Bengt Jalsborn	191
3. Kent Halttunen	165
4. Ronnie Lindqvist	155
5. Britt-Louise Korslid	153
6. Gun Isacson	140
7. Tord Larsson	115
8. Rune Eriksson	97
9. Tage Carlsson	76

Årets Gulsparvinsats

Kent Halttunen

Vårt 2013 instiftade pris till någon som
gjort stora insatser för fågelskydd, allmän-
hetens fågelintresse eller fågelforskning.
I samband med föreningens årsmöte delades
priset ut för andra gången. Priset på 10 000
kronor och en snygg akvarell av
konstnären Stefan Gustafsson gick
till Märkplats Venan.

Det gick till Märkplats Venan med motive-
ringen: *Årets gulsparvpris 2015 går till en
grupp som är mycket viktig för både fågelin-
tresset och fågelforskningen. De har under
snart 40 år kommit tusentals fåglar in på livet,*

*och de har också sett till att många hundra an-
dra fågelvänner har kommit fåglarna på klapp-
avstånd, en upplevelse som blivit ett minne för
livet för många. Men den här gruppen av hän-
givna får framför allt priset för att de oförtrutet
fortsätter att sätta upp sina nät, fånga in ännu
en blåmes, sätta på ännu en ring och på så sätt
bidra till att kunskapen om fåglarna blir större.*

Priset som är ett kollektivt pris mottogs av Leif
Sandgren som var initiativtagaren till gruppen.

Här kommer en bakgrund:

När Leif Sandgren, som jobbat med ringmärk-
ning sedan 1965, kom till Örebro 1978 börja-
de han leta efter en lämplig plats där han kun-
de ringmärka fåglar. Han gjorde ett försök på
hösten vid Venakullarna och lyckades få in
hela åtta blåhakar. – Då förstod jag att det var
en bra plats, säger han.

De första åren jobbade Leif ensam med ringmärkningen. Några år senare anslöt Lennart Eriksson och Johan Åhlén. Paul Alarcon och Martin Stervander deltog när de fortfarande bodde här. På senare år har även Per Wedholm börjat ringmärka vid Märkplats Venan.

Vid Märkplats Venan finns flera olika fångstplatser vid Oset/Rynningeviken, alltså platser där man sätter upp näten. Det är vid Venastugan, Rävgången, Stentornet och Näsbybäcken. Utöver dessa fångstplatser arbetar man också med att ringmärka speciella arter på andra platser.

– Att skåda fåglar är en sak. Det här ger ytterligare en dimension, att få chansen att titta på fågeln på nära håll ger en stor kunskap om arter, ålder och fjäderdräkt, förklarar Leif.

Leif Sandgren har i huvudsak haft ansvaret för ringmärkningen vid Rynningeviken/Venan. Lennart Eriksson har jobbat med flera projektarter, bland annat mindre hackspett, kärrsångare och pungmes.

– Det har varit många fina ögonblick. En gång satte vi nät på natten ute på Venamaden. I mörkret och blötan hittade vi både morkulla och pärluggla i näten, berättar Leif.

– En annan gång var jag ute och letade efter ett bo till brun kärrhök. Plötsligt satt en rördrom i vassen och jag lyckades fänga och ringmärka den. Det var verkligen överraskande.

Leif Sandgren berättar också om när han och Lennart Eriksson i slutet av september 2009 upptäckte en törnskata som var ovanligt sen. Efter mycket om och men fastställde de att det var en törnskata av den ovanliga arten: rödhuvad törnskata. Eftersom den stannade kvar flera veckor vid Venakullarna blev den folkvandring av fågelskådare som ville se den rara fågeln.

Återfynd från ringmärkningen på Märkplats Venan är inte många, "bara" 311 stycken, men

Foto: Kent Halttunen

desto roligare är det när fåglar kommer tillbaka. En näktergal från Venan återfanns i Kenya, och när en näktergal märkt i Kenya fastnade i näten vid Venan fick Leif kontakt med sina kollegor flera hundra mil söderut. Det renderade i ett besök och en träff med ringmärkarna i Kenya.

Genom åren har Märkplats Venan haft många öppna arrangemang, som till exempel Klappa en fågel. Ringmärkarna har visat hundratals människor hur det går till när man ringmärker en fågel, och det är många av besökarna som har fått chansen att komma fåglarna riktigt nära inpå livet.

Sedan starten 1979 har Märkplats Venan ringmärkt totalt 45 864 fåglar av 127 arter. Man kan notera att Leif och hans kompanjoner fick en ny märkart under 2014, det var en gråsparv, en art som ringmärkarna länge väntat på. 🐦

trio tryck

Tel. 019-20 74 30 • Box 1504 • 701 15 Örebro
www.triotryck.se • triotryck@triotryck.se

har bidragit till detta nummer av
Fåglar i Närke

Naturreseptatet Oset-Rynningeviken 2014

Leif Sandgren

1. Vegetations- och betesbeskrivning

Rävgångsmaden med Rävgången samt Lagunen innanför Strandpromenaden

Mycket välbetat och samtidigt väldigt torrt. Under senare delen av sommaren och hela hösten fanns i området mellan den nord-sydgående vallen och grusvägen längs Rynningeåsen inga öppna vattenytor. På sina ställen fanns bara några halvtorra lergölar där t.o.m. fåren vågade sig ut.

2. Fågelinventeringar

Rävgångsmaden

Rävgångsmaden har inventerats 13 gånger från mitten av mars till mitten av juni. Jäm-

förelse mellan åren kan göras eftersom inventeringarna görs på likartat sätt varje år, d.v.s. promenad längs ytterkanterna som avslutas med promenad längs vallen antingen från söder eller från norr. Två gånger i juli räkning av ungfåglar av ånder och gäss. Under hösten räkning av rastande gäss.

Några kommentarer till tabellen:

Gråhakedopping 3 par varav två häckade, resulterade dock i bara 2 ungar

Svarthakedopping fanns med 6 par, bobygge och ruvande fåglar noterades. Åtminstone 3 pull fanns under juli månad.

Knölsvan häckade med två par. Ena häckningen blev spolierad. Det andra paret häckade helt nära Rävgångsstugan och fick ut sex ungar. Ytterligare ett par fanns på plats hela perioden men någon häckning blev det inte för dem.

Sångsvan. Ett par uppehöll sig större delen av perioden på Rävgångsmaden. Det är första gången som ett sångsvanpar har visat intresse för att ta maden i besittning. Det blev inget denna gång, men om båda lever kan det mycket väl bli häckning under 2015.

Knipa 2 par som trol. häckat i holkar vid Grusvägen. 7 pull finns noterade

Vattenrall med ett par gav 3 små ungar. Deras öde är dock okänt.

Småfläckig sumphöna finns rapporterad med upp till 3 hörda ex.

Fisktärna 4 ruvande par på Ensamman Stenen i Lagunen innanför Strandpromenaden

Skrattmåsar har gått ner till en låg nivå. Häckningarna som var har ändå lyckats bättre än under de senaste åren. Många ungfåglar sågs under juni, möjligen har den hung-riga räven hållit sig borta.

Rödbena har ökat till som mest 6 permanenta revir i månadsskiftet

Resultat, antal par av våtmarksarter, 2004-2014

Art/år	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Skäggdopping	2	1	1	2	4	3	3	2	2	4	3
Gråhakedopp.	-	-	-	-	1	1	1	2	4	4	3
Svarthakedopp	0	0	1	2	2	1	4	4	3	7	6
Smådopping	-	-	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Knölsvan	1	1	1	1	2	2	2	2	1	2	3
Sångsvan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Snatterand	2	1	3	2	2	4	3	2	2	2	2
Gräsand	4	3	4	10	8	12	14	5	9	15	10
Kricka	3	1	4	3	2	4	3	2	6	3	2
Arta	1	0	1	0	0	1	2	0	1	1	0
Skedand	2	2	3	3	2	3	2	2	2	1	2
Knipa	1	1	2	2	2	2	5	2	3	2	2
Vattenrall	-	-	1	2	2	1	2	2	1	2	1
Småfl sumphöna	0	1	1	1	2	1	1	1	1	0	3
Rörhöna	-	-	1	1	2	2	1	2	2	1	6
Sothöna	3	4	6	8	10	10	8	5	14	20	27
Trana	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Strandskata	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mindre strand	3	1	2	2	1	1	1	2	3	4	2
Töfsvipa	6	11	3	10	6	8	6	4	8	8	10
Enkelbeckasin	4	9	2	3	2	5	4	1	3	4	5
Rödbena	3	4	3	5	2	3	3	3	4	4	6
Skrattmåsar	4	17	150	200	300	150	1000	400	500	500	280
Fiskmåsar	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
Gråtrut	10	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Fisktärna	1	0	0	0	1	1	1	1	2	4	4
Antal par	50	58	190	257	356	216	1044	444	571	588	379
Antal arter	16	15	19	17	21	21	20	19	20	19	21
Antal par exkl. skratmåsar	46	41	40	57	56	66	44	44	71	88	99

april-maj

Trastsångare fanns med tre sjungande hanar söder om Rävgången samt en vid Stentornet. Två vid Rävgången var ring- och färgmärkta tidigare och har återkommit flera år i rad, de två övriga (vid Rävgången resp. Stentornet) var nya och kunde infångas för att även de bli ring- och färgmärkta.

Häckande grå- och kanadagäss åren 2005-2014

Ar	Grågås		Kanada-gås		Gåshybrid (grå- o kanada-gås)
	par/ungar	medel-tal	par/ungar	medel-tal	
2005	18 / 95	5,2	4 / 17	4,2	
2006	18 / 105	5,8	3 / 10	3	
2007	25 / 150	6	17 / 41	2,4	
2008	55 / 220	4	14 / 40	2,9	
2009	40 / 137	3,4	8 / 55	6,9	
2010	37 / 107	2,9	17 / 43	2,3	
2011	41 / 89	2	12 / 48		
2012	60 / 100	1,7	8 / 32	4	1 par +1 unge
2013	40 / 78	1,9	10 / 48	4,8	1 ensam individ
2014	100 / 75	0,75	13 / 16	1,2	Häckning! Se text

Nära insidan av Strandpromenadens norra ände, i den tätare vegetationen, fanns ett ruvande hybridpar. Av uppträdandet att döma var det hanen som var hybriden mellan grågås och kanadagås, sådana fanns kläckta där 2013. Han jagade effektivt bort andra gäss medan honan lugnt ruvade på boet. Inga ungar noterades så hanen var knappast fertil.

Observera att de båda gåsarterna inte redovisas i tabellen. Deras antal var:

Grågås: Antalet grågåspar var ca 100, en kraftig ökning från tidigare år. Dåligt resultat dock och bara 75 ungar kunde räknas, lågt antal på så många par. Även detta år fanns en hybrid- häckning mellan grågås och kanadagås. Ruvning konstaterades 23 april. Som mest 300 ex i början av juni, häckande fåglar i par med 75 ungar i 15 kullar men också till synes oparade grågäss.

Kanadagås: Hybridhäckningen mellan grågås och kanadagås misstänktes redan i mitten av april. Ruvning konstaterades 23 april. 13 par kanadagäss ruvade på bo i månadsskiftet april- maj. Första kullen av kanadagås noterades 15 maj, senare sågs som mest 16 små ungar.

Fåglar i Lagunen

Höstetid samlas bl.a. änder och sothöns i Lagunen innanför Strandpromenaden.

Några högstasiffror för gäss, änder och vadare:

Grågås	1500	13 sept
Kanadagås	71	20 okt
Vitkindad gås	53	7 aug
Snatterand	390	10 okt
Bläsand	150	7 okt.
Gräsand	100	4 okt
Stjärtand	3	9 sept
Sothöna	210	10 okt
Tofsvipa	15	24 sept

Märkplats Venan 2014

- resultat för ringmärkningen. Per Wedholm

Sedan 1979 har Leif Sandgren m.fl. bedrivit ringmärkning av fåglar i Oset-Rynningevikens naturreservat utanför Örebro. Märkningen har bedrivits ideellt och har omfattat många fågelarter och metoder, allt från ungar i holkar, till dunungar av skrattnås och till och med vuxna knölsvanar infångade med fiskehåv. Över 45 000 fåglar av 127 arter har försetts med ring. Under senare år har fångsten blivit mer inriktad på nätfångst av småfågel vid märkplatserna Venan och Näsbybacken. En mindre del av märkningen har även genomförts riktat mot utvalda arter som pungmes, kärrsångare och trastsångare. Här är en redovisning av 2014 års märkning där 1416 fåglar av 52 arter ringmärktes. Se tabell Nedan.

Säsongen inleddes på försommaren med märkning och kontroller av nattsångare. Hela 30 kärrsångare och 5 flodsångare fångades, vilket är ett bra resultat. Även två trastsångare märktes. Lenart Eriksson fick ett kärt återseende när han kunde kontrollera Tippens gammelman, en kärrsångare märkt 2008 som adult (bild 1). Fågeln var då

Årets ringmärkta fåglar samt totalt från 1979

Art / år	Antal ringmärkta			Åter-fynd
	1979-13	2014	1979-14	
Skäggdopping	1	0	1	
Rördrom	1	0	1	
Knölsvan	7	0	7	
Grågås	36	0	36	7
Kanadagås + 1 hybrid	44	0	44	4
Kricka	2	0	2	
Gräsand	5	0	5	
Brun kärrhök	22	0	22	
Duvhök	2	0	2	
Sparvhök	5	0	5	
Tornfalk	10	0	10	1
Vattenrall	4	0	4	
Kornknarr	3	0	3	
Sothöna	1	0	1	
Rörhöna	1	0	1	
Strandskata	5	0	5	
Mindre strandpipare	154	0	154	1
Större strandpipare	6	0	6	
Tofsvipa	8	0	8	
Småsnäppa	27	0	27	
Spovsnäppa	2	0	2	
Kärnsnäppa	17	0	17	
Brushane	10	0	10	
Dvärgbeckasin	5	0	5	
Enkelbeckasin	15	0	15	
Morkulla	1	0	1	
Myrspov	1	0	1	
Skogssnäppa	3	0	3	
Grönbenä	30	0	30	
Drillsnäppa	5	0	5	
Skrattmås	2616	0	2616	130
Fiskmås	3	0	3	
Gråtrut	30	0	30	1
Havstrut	3	0	3	1
Fisklärna	15	0	15	
Ringduva	3	0	3	
Turkduva	1	0	1	1
Kattuggla	2	0	2	
Sparvuggla	2	0	2	
Päruggla	1	0	1	
Tornseglare	9	0	9	
Göktyta	56	2	58	1
Gråspett	1	0	1	
Gröngöling	5	0	5	
Spillkråka	1	0	1	
Större hackspett	37	0	37	1
Mindre hackspett	31	0	31	
Trädlärika	3	0	3	
Sånglärika	10	0	10	
Ladusvala	80	6	86	
Trädpiplärka	2379	18	2397	
Ångspiplärka	198	3	201	
Rödstrupig piplärka	1	0	1	
Gulärta	148	1	149	2
Sådesärta	233	1	234	
Sidensvans	31	0	31	
Gårdsmyg	278	13	291	1
Järnsparv	2118	58	2176	9
Rödhake	1401	72	1473	2
Näktergal	175	11	186	3
Blåhake	404	5	409	3
Rödstjärt	74	2	76	
Buskskvätta	236	2	238	
Stenskvätta	43	0	43	
Koltrast	343	14	357	1
Björktrast	63	1	64	
Taltrast	324	25	349	2
Rödvingetrast	283	6	289	
Gråshoppasång	85	1	86	
Fiodsångare	34	5	39	2
Vassångare	3	0	3	
Såvsångare	2458	55	2513	32

Art / år	Antal ringmärkta			Åter-fynd
	1979-13	2014	1979-14	
Busksångare	12	0	12	1
Kärnsångare	380	30	410	2
Rörsångare	3717	123	3840	47
Trastsångare	107	2	109	5
Härmsångare	67	3	70	
Höksångare	14	1	15	
Ärtsångare	229	5	234	
Törsångare	581	34	615	
Trädgårdssång	762	58	820	1
Svarthätta	1044	187	1231	3
Lundsångare	1	0	1	
Grönsångare	46	0	46	
Gransångare	165	16	181	
Lövsångare	5945	122	6067	15
Kungsfågel	710	10	720	
Grå flug	82	3	85	
Mindre flug	1	0	1	
Svartvit flug	875	13	888	
Skäggmes	74	0	74	1
Stjærtmes	292	5	297	4
Entita	153	7	160	
Talltita	102	0	102	
Tofsmes	8	0	8	
Svartmes	266	0	266	
Blåmes	4098	153	4251	7
Talgoxe	2933	71	3004	4
Nötväcka	120	2	122	
Trädskrypare	102	1	103	
Pungmes	102	0	102	15
Törnskata	438	23	461	1
Varfågel	6	0	6	
Rödhuvad törn.	1	0	1	
Nötskrika	26	0	26	
Skata	6	0	6	
Kråka	1	0	1	
Nötkråka	1	0	1	
Stare	309	0	309	1
Pilfink	192	39	231	
Gråsparv	0	1	1	
Bofink	341	4	345	
Bergfink	95	11	106	1
Grönfink	285	8	293	
Steglits	56	4	60	
Grönsiska	686	6	692	3
Hämpling	67	0	67	1
Grå-o brunsiska	514	1	515	2
Snösiska	1	0	1	
Rosenfink	95	6	101	1
Domherre	465	0	465	3
Stenknäck	15	0	15	
Snösparv	2	0	2	
Gulspärp	494	34	528	2
Ortolansparv	2	0	2	
Videsparv	1	0	1	
Sävsparv	2689	132	2821	19
Summa	44430	1416	45846	344
Antal arter	126	52	127	42

minst sju år, vilket är en ansevärd ålder för kärnsångare (äldsta noterade fynd är knappt nio år). Höstens nätmärkning startade långsamt med låga dagsfångster på 10-15 fåglar. Den s.k. ”lövsångarveckan” i augusti då flest sångare normalt fångas, uteblev i princip, vilket även märks i den låga totalsumman för lövsångare. Lövsångarpopulationen i norra Sverige, tillsammans med flera fjällarter, har visat en tydlig negativ trend i Sverige och frågan är om det inte är det som även ses i nätfångsten.

Ringmärkningen har inte bedrivits på ett standardiserat sätt, så enskilda års värden ska givetvis tolkas med försiktighet. Lövsångare är även en tropikflyttare, vilka ser ut att ha det tufft. Likaså var fångst-siffrorna för tropikflyttarna trädpiplärka och svartvit flugsnappare låga för 2014.

Tabell 1. Antal ringmärkta fåglar av fem arter som förekom i större respektive mindre antal än vanligt vid Märkplats Venan (baserat på årsmedeltal för åren 1979-2013).

Tabell 1

	Märkta 2014	Årsmedeltal 79-13
5 i topp		
Svarthätta	187	30
Gransångare	16	5
Taltrast	25	10
Trädgårdssång	58	23
Sävsparv	132	77
5 i botten		
Trädpiplärka	18	67
Blåhake	5	11
Kungsfågel	10	20
Svartvit flug	13	25
Lövsångare	122	169

Bästa märkdagarna var 19/7 på Venan med 81 fåglar, respektive vid Näsbybäcken med

Bild 2. Den 24 augusti ringmärktes den här höksångaren vid Näsbybäcken, Oset. Det var det första fyndet av arten vid Oset sedan 1955. Foto: Per Wedholm.

Kärrsångare Bild 1. En äldre herre på tippen. Under sommaren kontrollerades en kärrsångare på Gamla tippen i Oset. Fågeln var märkt på samma plats år 2008 som adult och var därmed minst sju år. Foto: Linus Jonsson.

65 märkta. Mest noterbart för säsongen var nog alla svarthättor som fångades, 187 stycken! I medeltal har 30 svarthättor fångats årligen vid Venan. Möjligen var det den rikliga förekomsten av bär som lockade sångarna. Bärförekomsten skulle även kunna förklara bra siffror för taltrast och trädgårdssångare. Även i oktober fanns rikligt med fläderbär och en trädgårdssångare märkt 10 september i Näsbybäcken kontrollerades vid samma fläderbuske 4 oktober (3:e oktoberfyndet i Nrk). Vintern 2013/14 var relativt mild vil-

ket skulle också kunna vara en förklaring till den rikliga förekomsten av svarthätta, eftersom dessa överlever vintern i större utsträckning då. Detta skulle även kunna gälla för sävsparv som fångades i något större antal än vanligt.

Rariteterna var få i näten under året. Mest spännande var kanske den höksångare som fångades vid Näsbybäcken 24/8 (bild 2). Fågeln var stationär i nära två veckor efter märkningen, vilket gladdade många Närkekryssare. Fyndet var det andra på lokalen. Sist det begav sig i Oset var 1955.

Ringmärkning är en bra kunskapskälla för att förstå fåglarnas rörelser under flyttning och för att följa trender i stammarnas utveckling. En annan viktig och ofta förbisedd funktion som ringmärkningen fyller är att locka fram fågelintresset hos allmänheten. Få människor har möjlighet att få stilla betrakta fåglar på nära håll och känna på fjäderdräkten. Den årliga aktiviteten ”klappa en fågel” vid Venan är enligt Örebro kommun mest välbesökta naturaktivitet och under året har ca 100 vuxna och barn fått fin kontakt med våra bevingade vänner.

Bild 3. Ringmärkningen ger förutom kunskap om fåglar även en bra möjlighet för intresserade att titta närmare och till och med klappa på dem.

Foto: Per Wedholm

Inventering av de häckande våtmarksfåglarna vid Oset 2014 – några kommentarer

Lars Johansson

Fågelfaunan vid Oset har sedan många år tillbaka följts upp. En gång i tiden genomförde vi fågelskådare något vi kallade ”Osetvakten”. Då noterades fågellivet under hela året och så väl rastande som överflygande fåglar antecknades. Numera har vi koncentrerat oss på de som häckar i de vattenrika markerna. Efter den genomgripande omdaningen av Osets våtmarker som ägde rum för knappt tio år sedan har vi nu åtta säsonger att göra jämförelser med.

Syftet med inventeringarna har varit att samla underlag för jämförelser mellan åren och därmed skapa beslutsunderlag inför framtida skötselarbeten. Åtgärder i markerna syftar till att säkerställa den biologiska mångfalden enligt miljömålet ”Myllrande våtmarker”.

I denna fågelinventering i Oset är det endast områdets våtmarker som rönt inventerarens intresse. Vilka arter som förekommer i strandskogarna, åkerholmarna och på Högen lämnas således därhän.

Bedömning av antalet häckande par har i detta sammanhang gjorts utifrån de kriterier som används i instruktionerna för svensk häckfågeltaxering. Sedan 2007 har det varit undertecknad som genomfört inventeringarna. Metodens fel och förtjänster borde förmodligen varit de samma under åren vilket underlättar en jämförelse.

Säsongen 2014

Då inventeraren under den gångna säsongen blivit med hund så besöktes området under våren och försommaren i stort sett varannan dag. Mer djupgående inventeringar genomfördes

Ekonoma
Redovisningskonsult AB

Telefon 019-58 10 45

har bidragit till detta nummer av
Fåglar i Närke

vid 15 tillfällen mellan slutet av april och juli.

För de flesta arterna händer det inte så mycket mellan åren. Och gott är väl det, för om en art plötsligt minskar eller försvinner är det dags att reagera. För närvarande ser jag sådana varningstecken hos ängspiplärka och gulärla. Några kommentarer för ett urval av arter redovisas nedan.

Grågås avvek inte under häckningsperioden från det sedvanliga, men under sensommaren och hösten hade gässen övergett området. Kanske höll de till längre österut i Hjälmarén? Bland annat observerades fler grågäss än vanligt i Mellanfjärden? Grågäss som betande på fälten norr om Kvismaren flög till Hjälmarén för övernattning. Normalt håller de sig helt och hållet inom Kvismardalen.

Småfläckig sumphöna noteras med 3 revir 2014. Detta är en blygsam ökning.

Mindre strandpipare saknas även i år i häckfågelfaunan. Känns lite underligt, men kanske lockar den nu stabilare biotopen inte. Arten finns dock i trakten, bl.a. innanför stängslet runt pappersbrukstomten.

Tofsvipa hade även 2014 en utdragen häckningssäsongen. Detta då flera häckningar spoliades tidigt under säsongen p.g.a. höga vattenflöden. Dessbättre lade viporna om.

Gulärla och ängspiplärka är värda att poängteras. Arterna kan förväntas dra nytta av att våtmarkerna blivit större. Tyvärr ökar inte antalet vid Oset och någon förklaring kan jag inte finna. Orsakerna kanske måste sökas i övervintringsområdet. En djupare uppföljning skulle vara intressant att genomföra.

Framtiden

Våtmarken och naturreservatet Oset är på gång att utökas genom omställning av åkermarken i söder invid det före detta slakteriet. Det ska bli intressant att följa hur änder och vadare med flera arter flyttar in. Erfarenheten från de gångna årens inventeringar visar på den stora betydelsen av att dokumentera hur växtligheten förändras mellan åren. Dels förändras vegetationen på naturlig väg med

stöd av betande kreatur dels genomförs slåtter och maskinell puts av betesmarken. Här finns nu goda möjligheter att dokumentera det som sker.

På några års sikt kommer området även att förändras genom den byggnation som är på gång i området "Norra Ormesta". I gränzonen mellan husen och våtmarkerna skulle kantzonerna kunna anpassas för "åkerlandskapets fåglar". Dessa, exemplifierade av sånglärka och raphöna, gynnas inte på våtmarkerna. Snår, stenrösen och häckar skulle gynna sångare och skvättor. Får se hur det blir...

Orientseglare *Apus pacificus* första gången noterad i Närke

Toni Berglund, Jan Hägg

Onsdagen den 15 maj 2013 besökte vi Kvismaren för en dags skådning. Trots att resan hit inte är mer än ungefär 7 mil blir det alltför sällan. Det är anmärkningsvärt fina våtmarker och mycket, mycket fågel att titta på, rikt fågelliv är "ett understatement". Det är alltid roligt att komma hit.

Det fanns lite förhandsinformation om intressanta arter innan trippen påbörjades, ja artportalen, mobilsystem mm, gör det numera enkelt att få information om det mesta i fågel-

Våra kurser och arrangemang sker
i samarbete med:

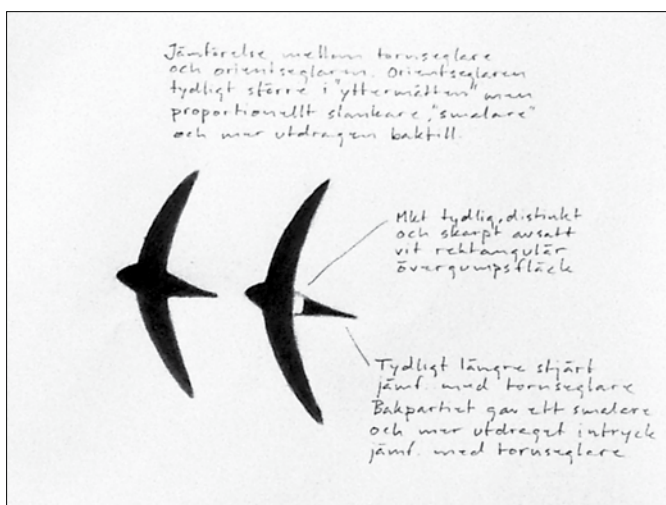
Studie
främjandet

väg. Så via åkrarna och fälten norr om Aldammen, där 13 fjällpipare sågs tillsammans med åtminstone 25-talet ljungpipare, hamnade vi vid Hammarkullen där den stationära citronärlehanen omgående kunde beskådas. Hävdande revir dessutom, det var intressant att se. Den hade förstås varit här att tag och vi hade också båda två sett den tidigare. Den tål dock att ses fler gånger och lokalen var en bra startpunkt för dagen.

Det var ganska gott om fågel på Hammarmaden, men ganska långa avstånd och på så sätt lite svårobserverat. Vi blev därför kvar en god stund här. Att det är svårbestämt eller ibland förstås också omöjligt att få namn på det man ser gör inte så mycket, det hör till. Det är ändå naturupplevelsen som är det bästa. Så småningom dock, nästan längst bort, i östra delen av maden, sågs en större strandpipare tillsammans med 3 mindre strandpipare, 3 dvärgmåsar, 4 svarttärnor plus ytterligare en del vadare som grönbenor, brushanar och några kärrsnäppor. Medobservatörer var som så många gånger tidigare ett par av de stora och magnifika havsörnar som ofta uppehåller sig här, en av dem klassiskt sittandes i det ensamma trädet på maden. Det är inte så många år sedan dessa, nästan lite exotiska rader, varit omöjliga att skriva, vid den tiden då Kvismaren mestadels bestod av ett enda stort vasshav. Så en stor eloge till alla de personer som gjort denna förvandling av området möjlig.

Väl klara vid Hammarkullen inföll lite beslutsångest - var skulle det bära av härnäst? Efter ett tag stod det så och vägde mellan Fiskingemaden eller Löténplattformen, det var inte något självklart val och det blev nog Löténplattformen mest av en slump.

Vid 14-tiden stod vi där, med tubkikarna riktade över Rysjön. Det är ibland en fördel att stå här, just en sådan här dag, då regnet hängde i luften och stundtals inte bara hängde där utan också i högsta grad gjorde sig påmint. Då är det behagligt att ha tak över huvudet och ändå

obehindrat kunna skåda vidare. Regn kan dock ha sina fördelar. Vadare som annars obemärkt sträcker förbi tvingas ner på låg höjd eller gå ner för att rasta, en del andra flyttare likaså. Inte alls dumt, då och då. Man får chansen att se dem.

Så var det nu, en mycket stor flock med tornsegelare, och en likaledes stor flock med svalor, uppehöll sig på ganska låg höjd över vass och vatten. Jagande insekter, förmodligen andra smådjur också kan man väl anta. Det var intressant, flockarna höll ihop men blandade sig nästan inte alls. Svalorna överst, seglarna under. Därifrån gjordes sedan snabba utsvävningar för att i en hiskelig fart dra repor lågt över vattnet eller stryka vassvippornas toppar. En del passade säkert på att även dricka en del under dessa turer, i alla fall såg det ut som det.

Det var ett skådespel - fart, fläkt och en otrolig precision i deras agerande. Det var verkligen fascinerande att se den strida strömmen av seglare som svischade förbi lågt, riktigt lågt, över Rysjöns vattenyta, för att därefter snabbt återigen stiga upp till det kompakta molnet av seglare som i form och storlek var konstant och uppehöll sig en bit ovanför sjön. Samlingen med seglare uppskattades till ungefär 500 individer, svalorna till 200-300. Det var som att flocken var tryggheten, där de vilade och samlade kraft för att sedan kasta sig iväg för nya provianteringsurer, på låg höjd, tätt över marken.

Det är vid just sådana här tillfällen, när regn-molnen verkligen är tryckande, som man får chansen att uppleva det här artisteriet. Man undrar samtidigt - var kommer de ifrån? De är ju snabba. Var höll de till igår eller förrgår? Kan de ha varit någonstans i södra Europa? Var och hur långt ska de? Och hur fort går det? I bakhuvudet finns också - eftersom det är stora och flyttande flockar - då är det heller inte osannolikt att ytterligare någon art kan smyga sig med. Kanske rostgumpssvala, kanske alpseglare eller någon seglare med vit övergump.

Nog var det ändå en märklig känsla - att plötsligt, där i den ständiga "jetströmmen" av tornseglare, få se några fåglar tillsammans - och en har vit övergump! Visst finns tanken där, men tron att det ska hända - den finns inte i denna värld. Fågeln var något större, hade längre vingar, längre mer utdraget stjärtparti och en tydlig rektangulär övergump som av-

tydliga rörelsemönstret som seglarna uppvisade - men en god portion tur behövdes förstås. Och turen fanns där, en stund senare dök den upp igen, på samma plats som de flesta seglarna använde som utgångspunkt för sina svep tätt över vattenytan. Och nu kändes det klart - det var en orientseglare!

Information om observationen skickades ut men vi blev i samma stund lite oroliga. Det började klarna upp och oddsen sjönk drastiskt för att seglarna skulle bli kvar. Turligt nog dök några skådare upp ganska snabbt - och de hade lyckan med sig. Orientseglaren visade sig ytterligare ett par gånger på samma sätt, på låg höjd då man kunde se övergumpen mycket bra. Vid ett tillfälle gick den att följa under ca 10 minuters tid, det var den tid det tog att lämna vattenytan, stiga upp i molnet av seglare och återigen ta ny fart för ett nytt race lågt över sjön. Det gick mot himlen att urskilja skillnaderna i form och proportioner gentemot

Fyra bilder på seglarens siluett och rörelsemönster

Foto: Per Wedholm

speglade sig väl mot den mörka bakgrunden som vattnet utgjorde. Den var lite elegantare - i form och flyktsätt. Den var helt klart inte en ordinär tornseglare. Ensam skulle det vara omöjligt att avgöra storlek och proportioner - men nu när de kom tillsammans - skillnaden var uppenbar.

En gång är dock ingen gång, så efter att den försvunnit kände vi att fågeln behövde ses igen för att kunna konfirmera skillnaderna och bli säkrare på iakttagelserna. Det fanns dock goda förhoppningar om det tack vare det

tornseglarna men det var i stort sett omöjligt att se den vita övergumpen, den försvann helt mot den ljusa bakgrunden. Så vi hade tur att den kom lågt vid flera tillfällen. Dock hände det som vi var rädda för, vädret blev snart bättre och seglarflocken, liksom svalorna tog höjd och drog vidare. Klockan var nu ungefär 15.15 och ingen av oss såg orientseglaren därefter.

Fyndet av orientseglare är det första i Närke och det fjärde i landet. Den är t.o.m. 2013 noterad vid ungefär 15 tillfällen i Europa (Danmark 2, Spanien ospec. antal, Storbritannien

7, Sverige 4, källa: Wikipedia). Det har dock spekulerats kring att fynden under 2013 skulle kunna utgöras av en och samma individ, detta med tanke på de datum då observationerna gjordes. Kanske också de senaste 4 årens fynd av arten i Storbritannien (2005, 2008, 2011, 2013) utgörs av en och samma återkommande individ (källa: Wikipedia). Något långsökt kan tyckas men naturligtvis inte helt osannolikt. Med tanke på att observationsbetingelserna bör vara de rätta för att kunna urskilja arten bland större mängder av seglare kan man också tänka sig att arten kan vara något förbisedd.

Häckningsområdet för nominatrasen *Apus p. pacificus* (som denna individ rimligen tillhör) ligger i östra Asien, från Sibirien till östra Kina och norra Japan och övervintringsområdet i södra Indonesien, Australien och Tasmanien. Orientseglaren har tidigare delats upp i 5 raser, vilka alla är knutna till östra delarna av Asien. Nya studier av de olika orientsegelformerna indikerar dock att vissa av de tidigare raserna möjligen bör betraktas som egna arter. En eventuell uppdelning av det rådande orientsegelarkomplexet tycks dock ännu inte vara fullt ut accepterat. Hur som helst, endast nominatrasen är långdistansflyttare, de övriga antingen kortdistansflyttare eller stannfåglar.

Några av de viktigaste skillnaderna för att skilja orientsegelare från partiellt albinistiska tornsegelare är de som nämnts ovan. Några karaktärer som inte gick att se vid det här tillfället då avståndet var något för långt (som närmast ca 300 meter) är djupare kluven stjärt, något mer utbredd vit strupfläck samt fjälligare teckning undertill. Kafferseglaren och stubbstjärtseglaren är båda mindre än tornsegelare och stubbstjärtseglare har dessutom tvärt avskuren, ej kluven stjärt.

Kommentar: när denna artikel skrivs har ytterligare ett fynd av arten gjorts i Närke, under våren 2014. Mycket roligt. Vi väntar med spänning på om det kommer att ses orientsegelare vid Kvismaren även 2015. 🐦

Komplettering av Atlasinventeringen 2015

Atlaskommittén

Atlasinventeringen har hittills gett oss en relativt god bild av förändringar i fågelfaunan jämfört med hur det var för 1974 -1984. Vissa arter visar stora förändringar och/eller kan misstänkas vara ofullständigt inventerade, och därför ber vi alla Närkes skådare om hjälp att leta efter följande artgrupper, bevaka nedanstående områden, och framförallt rapportera detta med häckningskriterier, antingen direkt på Artportalen/Svalan eller till någon i arbetsgruppen för Atlasinventeringen via mail eller telefon.

1) **nötkråka, järpe & mindre hackspett**, period: slutet av februari- slutet av april, och gärna med uppföljning perioden maj-juli för att säkerställa häckningar.

2) **storlom, skäggdopping, kricka, snatterand, vigg och småskrake** i alla Närkes stora sjöar, främst Vättern och Hjälmarén, period: juni-juli.

3) **bivråk, duvhök, sparvhök och fiskgjuse** främst i Syd- och Västernärke, period: april-maj (spelflykt).

4) **bivråk, duvhök, sparvhök och fiskgjuse** främst i Syd- och Västernärke, period: juni till första veckan i augusti (lyssna efter tiggande ungar).

5) **orre och tjäder** främst i Syd- och Västernärke, period mars-april: gryningsinventering per bil längs små grusvägar, lyssna efter orre och titta efter tjäder på vägarna,

6) **tjäder och kricka**, långa skogspromenader för att upptäcka säkra häckningar med kullar, period: slutet av maj-mitten av juli.

7) **järpe**, långa skogspromenader i sumpskogar, perioder: april (för att med lockpipa få fram hannar och par) och juni (för att stöta ungekullar).

storspov

Foto: Torbjörn Arvidson

8) **myrfåglar** på de stora mossarna i sydvästra och västra Närke, små- och storspov, ljungpipare, grönbena, varfågel och stenfalk, period: maj-juli.

9) **stenskvätta** i främst i Syd- och Västernärke, period: april-början av juli.

10) **skäggmes** bör sökas under april-juli vid Lången, vid Hammarsundet och längs norra Hjälmarsstranden.

Förutom ovan nämnda arter vill vi att alla även ska leta mer efter:

Hornuggla - spelar främst i april. Finns troligen i fler rutor och kommer inte att fångas in under uggleveckan i mars. Kan även sökas effektivt nattetid i maj-juni(-juli) då ungarna tigger.

rödstjärt, hona

Foto: Torbjörn Arvidson

Skogssnäppa - spelar främst i april. Vi vill ha fler säkra häckningar.

Enkelbeckasin - spelar främst i april-maj. Finns troligen i fler rutor.

Hussvala - glöm inte att leta vid broar och i industriområden. Finns det inte lite mer av den?

Gulärla - glöm inte att leta i rapsfält i rena åkerbygder. Finns det fler av den än vi tror?

Rödstjärt - missas sannolikt för att den sjunger tidiga morgnar.

Nattskärre – finns troligen i fler rutor. Börja lyssna efter 23.00 och efter 1 juni.

hussvala

Foto: Torbjörn Arvidson

Skogsduva - vi vill ha fler säkra häckningar. Häckar möjligen senare nuförtiden. Sök under juni-juli!

Dessutom utlyser vi ett hemligt pris till den som säkerställer häckning av flodsångare i Närke under säsongen 2015. I atlasdata är det uppenbart att flodsångare har ökat starkt sedan den förra atlasinventeringen, men ännu har ingen rapporterat en observation med något av häckningskriterierna 10-20. Vem blir först?

Delta i Atlasracet den 6 juni! Du kan bidra till atlasresultatet genom att delta denna dag!

Dessutom finns det faktiskt några få lediga at-
lasrutor till den som vill ta sig an en sådan.

Hör av dig till oss

Ronnie Lindqvist, tel. 070-262 14 17, e-post:
lindqvist_ronnie@hotmail.com

Michael Andersson, tel. 0730-523 675 e-post:
primus@telia.com

Ola Erlandsson, tel. 070-314 43 40, e-post:
woodlandguy@hotmail.com

*Hittar du ett så här fint ingångshål med träckspill i en
ladvägg kanske det indikerar häckning! I det här fallet av
kattuggla vilket framgår när man kan komma in till den
innaförliggande häckningsburen. Har man inte möjlig-
het till det får man komma tillbaka och lyssna efter de
tiggande ungarna när de lämnat boet vilket de gör vid
midsommartid. Första tiden brukar tiggandet börja redan
innan långt innan solen gått ned.*

Foto: Marianne Johansson och Gunilla
Frimodig

UNGDOMSSIDAN

Ute tillsammans

Ulf Jorner

Ute tillsammans är namnet på en gemensam
aktivitet som NOF, Naturskyddsföreningen
och Örebro läns Botaniska Sällskap ordnar för
ungdomar mellan 12 och 17 år. Under en in-
troduktionsträff och fem dagar i fält kommer
deltagarna att få lära sig att uppskatta vår när-
kingska natur.

David Tverling (som är medlem i alla tre för-
eningarna) kommer att ansvara för utflykterna
tillsammans med "experter" från de arrange-
rande föreningarna. Ungdomarna kommer t.ex.
att besöka Kilsbergen för att spana efter spår av
det vilda, Oset för att studera flora och fauna

och Björskogsnäs för att se på guckuskor.

Vi ser det här som ett pilotprojekt säger botanikern Daniel Gustafson. Om det blir lyckat så hoppas vi kommande år att ha flera grupper, inte bara i Örebro utan på flera ställen i länet.

Vårens aktiviteter är redan på gång. Om du känner någon som är intresserad inför nästa år, kontakta Kajsa Grebäck, tel. 072 546 0106, se bild.

Foto: Ulf Jorner

OBSat i Närke marker perioden december 2014 - februari 2015

Björn Ander

Ett godtyckligt urval av noteringar från rapportssystemet Svalan. Inriktningen ligger på sällsynta fåglar, avvikande mängder eller udda tidpunkter för vanligare arter. Kort sagt - en skvalterspalt i god veckotidningsanda. Urvalet är således helt subjektiv och artikeln bör därför inte citeras i andra alster om fåglar i Närke.

Jag har fått förtroendet att fortsättningsvis redogöra för vad som setts i våra skådamarker. Här följer observationer från den gångna hösten och början av detta år.

ANDFÅGLAR – FLAMINGOR

Årets två första **mindre sångsvanar** dök upp 25 feb. kring Hidinge gård. Dagen efter siktades den första vid Rånnestamaden. Dessa tre ex verkade vara kvar perioden ut. Vi får gå tillbaka till 2008 för att hitta februariobsar av mindre sångsvan. Spridda observationer av **sångsvan** har gjorts i landskapet under hela perioden och de första +100-flockarna började dyka upp vid Rånnesta den 20 feb. Antalet ökade sedan stadigt och den sista februari var antalet uppe i 1038 ex. Större flockar med sädgås sågs vid Vallby 1100 ex 11 dec., 2000 ex Resta 14 dec., 1000 ex Hammarmaden 25 feb. och 1000 ex Hidinge 27 feb. Noteras kan att 1 ex var kvar i Oset-området under hela januari! **Bläsgås** sågs i december med som mest 15 ex i Vålakärren, saknades i januari och i februari med som mest 20 ex vid Gymningemaden i Tysslingen 26 feb. Periodens största flock med spetsbergsgås sågs vid Blacksta 2 dec med 300 ex. Liksom för bläsgås finns inga rapporter från januari. I sista tredjedelen av februari dök de åter upp i landskapet med som mest 18 ex på Öns åkrar i Kvismaren 23 feb. Även i år har vi haft en övervintande **snattherand** i Oset-området. Årets första **stjärtand** påträffades i Boglundsängen 28 feb. 26 feb noterades de första **bläsänderna** för Närke: 1 par på Rånnestamaden och 1 par i Vintervaken vid Oset, båda observationer

nerna 26 feb. Cementrännan i Oset lockade den 6 feb. till sig årets första **kricka**. Den 11 feb. dök det upp en **bergand** i Svartåns mynning i Oset och från den 14:e var det två som var kvar nästan hela perioden ut. **Sjöorre** har setts vid Dimbobaden från den 2 dec. till den 20 med upp till 7 ex. **Svärta** har noterats i Svartåns mynning under 1-12 dec. med upp till 2 ex. Större vinterflockar med **salskrake** sågs i Yxviken, Segersjö, 5 dec. med 59 ex och kring Åssöbron 11-14 dec. med som flest 240 ex. Första vårfågeln noterades 28 feb. från Fågeludden, Oset, 28 feb. **Järpe** är noterad på ett tiotal lokaler runt om i landskapet. Två flockar **raphhöna** under perioden noteras från Täby, Stora Mellösa, 14 dec. och 25 jan.-1 feb. med upp till 8 ex och upp till 8 ex vid Rinkaby 1 och 31 jan. Även ett förbiflygande ex Nedre snåret i Kvismaren 10 feb. Ett överraskande fynd av **smålom** gjordes 13 dec. vid Dimbobaden med 5 ex. Även **storlom** är sedd med 3 ex i trakterna kring Olshammar 27 dec. En **svartnäbbad islom** sträckte V vid Oset 2 dec. Fräckt!

Svarthakedopping sågs med 1 ex Dimbobaden 2-14 dec., 2 ex Svartåns mynning 7-13 dec. och 1 ex Segersjö 11 dec.

1-2 **smådoppingar** har hela perioden hållit till i Reningsverksdammen i Kumla. Även 1 ex i Svartåns mynning 19-27 dec.

Vinterfynd av **rördrom** är sällsynt, i år har vi haft 1 ex vid Urholmen, Oset, 23 jan-14 feb.

ROVFÅGLAR – VADARE

1 ex **röd glada** sågs på nyårsafton vid Ävik,

Denna sädgås som hade svårt att flyga blev kvar genom hela vintern och sågs av många vid gamla oljehamnen.

Foto: Torbjörn Arvidson

Norra Vättern. **Blå kärrhök** är noterad från Kvismaren, Oset under dec. och jan. med 1-2 ex, samt 1 ad hane förbiflygande Mariebergs köpcentrum

11 feb. Vinterfynd av **tornfalk** har gjorts vid Resta, Björka lertag, Öby kulle-Husön och Hidingsta. **Pilgrimsfalk** är rapporterad från Välakärren 12 dec., 14 jan. och 27-28 feb; 2 ex Vibysjön 14 dec. (varav 1 ex troligen är samma som sågs två dagar innan vid Välakärren), 1 ex Marieberg 25 feb. samt 1 ex 28 feb. kring Norra Tyssling-

en. Den 29 jan. sågs en honfärgad **stenfalk** i Stora Mellösa. Vattenrall noterades med 1 ex Kumla Sjöpark 3 jan., 1 ex Reningsverket, Oset, 7 jan., 1 ex Vibysjön 14 jan. och 1 ex Näsbybäck-en, Oset, 5-12 feb. Vinterfynd av **trana** gjordes 27 dec. vid Ämta, Skogaholm. De första vårfåglarna an-gjorde Rysjön

28 feb. med 2+7 ex och Näsby gård, Ekeby, med 1 ex. Årets första **ljungpipare** str NO vid Ormesta holme 26 feb. och årets första **tofsvipor** sågs 20 feb. från Hammarkullen,

Denna kungsfiskare föranledde de ansvariga i artracet besluta att arten skulle få räknas av alla deltagande lag för att om möjligt minska störningen av närgångna eftersök. Det fungerade nog för racedeltagarna men alla är ju inte med där. Viss kritik mot närgångna fotografer har trots allt förekommit.

Foto: Torbjörn Arvidson

1 ex, och kring Tysslingen med upp till 25 ex. En mycket sen **enkelbeckasin** sågs på Rännestamaden 5 dec. och en ännu senare **morkulla** vid Hamra 9 dec.!

LABBAR-UGGLOR

Pärlugglor har hörts vid Frimansängs naturskog 16 dec., söder om Brevens bruk 16 feb., Grönsjön 22, 25 och 27 feb., Axsjöfallet och Guntjugan (båda lokalerna på Villingsbergs skjutfält) 25 feb., Bruna bergen 26 feb. och slutligen Trunhatten och Edsbacken, 1 ex vardera 27 feb. En mycket sen **hornuggla** födosökte vid Nedre snåret, Kvismaren, 14 dec. En **jorduggla** sågs på Västra rakan, Kvismaren, 2-13 feb.

NATTSKÄRROR – TRASTAR

Den milda vintern har gett ovanligt många övervintrande **kungsfiskare**: 1 ex Orme-

Inte alla hornugglor lyttar från oss på vintern. Denna fick litet rehab hos fågeldoktor.

Denna krickhona som här visar sin gröna vingspegel var ett eftertraktat "byte" vid årets artrace och på nästan tomma årslistor.

Foto: Torbjörn Arvidson

sta holme 1 dec., 1 ex Segersjö 21 dec., 1 ex Småbåtshamnen, Örebro, 25 dec., 1 ex Odensbacken 27 dec. och slutligen 1 ex Cementrännan, Oset, 30 dec. – 16 feb. **Gråspett** är sedd vid de två traditionella matningarna i Flyhagen och Arvaby från och till under perioden. Dessutom observerad med 1 ex Västra Trolldalen, Frösvidal, 21 dec. och 1 ex Berg 4 jan. **Tretåig** hackspett har visat sig relativt

Foto: Torbjörn Arvidson

sparsamt under perioden: 1 ex Gårdsjölägrät, Frösvidal, 2 jan; 1 ex Garphyttans nationalpark 3, 4 och 11 jan. och slutligen 1 ex Kärmsön, Villingsbergs skjutfält 14 feb. En sen **sånglärka** noterades vid Lövholmen, Kvismaren 26 dec. De första vårfåglarna ankom 25 feb till både Oset, Kvismaren och Tysslingen. En **sådesärila** har tillsammans med en **forsärila** tillbring-

at större delen av perioden vid Reningsverket i Örebro. En **järnsparv** noterades 28-29 dec vid Krogstugan, Karlslund. Ett tiotal **rödhar** har övervintrat, de flesta i och omkring Örebro. **Rödvingetrast** har setts i Almby 1 ex 1 dec., Södra tornet, Tysslingen, 1 ex 6-7 dec., Gräve by 1 ex 17 dec. och Hjärsta 1 ex 25 jan.

SÅNGARE - KARDINALER

1 ex **svarthätta** sågs på ett fågelbord i Fjugesta 28 dec. Även en sen gransångare observerades, 1 ex vid Boglundsängen 21 dec.! **Skägges** har setts vid Vibysjön, Oset och framförallt i Kvismareområdet med en imponerande flock på 50 ex 6 dec. på topp! **Råka** har noterats med 2 ex Ormestaängarna, Oset 6-10 dec., 1 ex Restamossen, Kvismaren, 20 dec, 1 ex str V Gamla tippen, Oset 3 jan, 1 ex Hammarmaden 5 jan samt 1 ex vardera vid Oset, Tysslingen och Kvismaren 28 feb. Det har varit gott om övervintrande **starrar**. Största flockarna månadsvis: 55 ex Vålakärren 12 dec., 35 ex Viby 2 jan. och 50 ex Raststugemaden, Tysslingen. 28 feb. **Hämpling** har setts vid Sommarro, Örebro, 1 ex 8 dec. och 1 ex vid Fornskinnsåkrarna 3 jan. Större flockar med **vinterhämpling**: 20 ex Ormesta holme, Oset, 12 dec., 90 ex Fornskinnsåkrarna 3 jan., 30 ex Dimbobaden 3 jan., 70 ex Söröslätten, Kvismaren, 4 jan., 50 ex Karlslund 11 jan., 20 ex Mäijsta, Rinkaby 30 jan och 20 ex Reningsverksdammen, Kumla 8 feb. Endast två säkra observationer av **snösiska** får väl ses som sparsamt., 1 ex Ormesta holme 12 dec. och 1 ex Dimbobaden 20 dec. Endast en observation av **tallbit** gjordes i perioden: 2 ex Garp-hyttans nationalpark 14 dec. En **bändelkorsnäbb** flög förbi Hertig Karls allé 2 dec. **Snösparv** har setts på ett flertal lokaler under perioden. Större flockar var 5+7 ex Odensbacken 3 jan., 12 ex Täby, Stora Mellösa, 3-5 feb, 15 ex Rönneberget, Resta 4 feb. och slutligen 15 ex Södra tornet, Tysslingen, 18 feb. **Sävsparv** har noterats mer flitigt än vanligt med obsar från området kring Vretstorp, Kvismareområdet, Oset-området samt Norra tornet i Tysslingen. 🐦

NOF finns numera även i Föreningarnas Hus

Marianne Johansson

Närkes Ornitologiska Förenings styrelse förlägger numera sina sammanträden till Föreningarnas Hus lokaler på Slottsgatan 13A i Örebro. NOF behåller även lokalen på Hagmarksgatan 9B för förvaring av holkar och annan materiel.

I den nya lokalen som Naturskyddsföreningen och Hopajola delar får NOF dela utrymme till biblioteket Där finns tillgång till bland annat unika fågeldagböcker och fotoalbum, fågelböcker som Lars Bagge, Lennart Samzeus med flera donerat till föreningen.

Läs mera på NOF:s hemsida om vårt bibliotek: <http://www.sofnet.org/om-nof/biblioteket/>

Vill du låna något från biblioteket, ta kontakt med Ulf Jorner i styrelsen. 🐦

Eko-skådningen är här!

Jan Gunnarsson

Just i starten av fågelåret 2015 presenterar NOF en glad nyhet, en sorts artjakt under året baserad på ekologisk framfart i naturen. Endast fotvandring och cykling är godkända förflyttningssätt, kanske även kanot eller eka. Till fördel för mig själv och somliga andra är det godkänt att även sommarstället får vara utgångspunkt för de ekologiska skådaturerna.

Jovisst, ytterligare förflyttningssätt är god-

kända, att åka kollektivt, buss eller tåg. Då kommer jag direkt ihåg Gustaf Rudebecks studier av rovfågelsträcket i Skåne där han åkte tåg en hel dag fram och tillbaka mellan Lund och Kristianstad för att under resornas gång notera rovfåglarnas sträckrörelser. Själv har jag många gånger sett trevliga fåglar från min position bakom bussratten. Men att åka bil till Kumla och därifrån köra bussen i kollektivtrafiken torde vara underkänt som metod i eko-skådningen och kommer inte att räknas. Förresten kan nog också segelflyg räknas som godkänt förflyttningssätt om det inte diskvalificeras av det uppdragande motorplanets avgasutsläpp. Jag hörde talas om en segelflygare som mötte en stork på tusen meters höjd.

Fram till år 1962 var det vanligt att skådarerna tog tåget till Kvismaren, där det från början fanns en riktig station men senare en liten hållplats alldeles i korsningen med vägen mot Nynäs. Kalle Schölin började hänga med de tågresande ornitologerna redan på 1940-talet. För hans del innebar det en skaplig promenad mellan hemmet i Lövsätter och stationen vid Östra Mark. Men en gång när de var på hemväg krockade tåget med en häst alldeles vid Lövsätter. Tåget blev stående och Kalle kunde kliva av nästan hemma. Det där påminner lite om ett roligt inslag i Radio Mosebacke tillkommet sedan stora passagerarfärjor vid två tillfällen kört upp på land. I inslaget gestaltar Hasse Alfredsson en skånsk gubbe som varit båtledes på galej i Danmark.

– Di var så väldigt snälla och tillmötesgående på båten, jag är ju från Sjöbo och di körde mej ända hem!

Med eko-skådningen blir det mera sport i artjakten. De här artracen som förekommit i många år, där deltagarna far fram med bil som skållade ekorrar runt om i landskapet har aldrig tilltalat mig men sedan något år förekommer även här en eko-variant där man kan cykla vilket flera lag gjorde med den äran i senaste artracet. Måhända kan jag forma ett eget lag till nästa år?

Mot bakgrund av eko-skådningen kan man

konstatera att vi lever i en konstig tid. Vi har försett oss med så många bekvämlighetsbefrämjande anordningar att hälsan lätt kan bli lidande. Därför måste vi motionera. Åtskilliga av oss orkar inte ta sig i kragen tillräckligt för att bara gå ut och promenera. Därför skaffar man hund vilket gör dagliga promenader tvingande. Vi behöver inte ro eller cykla när vi ska åka någonstans. Därför beger sig många i stället till så kallade gym där de betalar för att ro eller cykla för motionens skull på avancerade motionsmaskiner. Men nu, som sagt, kan vi skrota detta och i stället delta i eko-skådningens ädla tävlan.

Förr i världen fick man motionen alldeles gratis genom att cykeln var det vanligaste forskaffningsmedlet ut i markerna. Vi grabbar i Asker cyklade ut till Kvismaren varje ledig stund. Vi gick i skolan även på lördagarna men mycket snart efter hemkomsten var vi på plats ute vid Hammarsån eller längre bort på Kvismaren. Vi cyklade även vintertid och jag har minnen av bättre snöröjda mindre vägar då än nu. Första dagen på det nya året bjöd ofta på en längre cykelrunda då det gällde att försöka få ihop så många arter som möjligt. Jag minns en nyårsdag som inleddes med en runda till fots i hagarna runt föräldrahemmet med utsikt även över slätten. Sedan blev det cykel till Tybblebacken och ”Men’gaskaskogen” där skogsarter kunde hittas. Turen fortsatte till Hammar, Öby kulle och vidare bortåt Nynäs, där slättens arter kunde beskådas, med lite tur kanske en kungsörn eller fjällvråk. Nu var det inte så mycket kvar av den korta vinterdagen men rundan avslutades med en avstickare upp längs hela Köpstagatan ända till Ventorp uppe i skogen där det kanske gick att hitta en järpe. Men då började det snart skymma. Innan mörkret föll hann jag göra ett besök vid August Ols Martins i Askersby där kattugglan brukade sitta i loggluggen. Inte tänkte man så ekologiskt på den tiden men man såg mycket mera längs vägen och jag fortsatte ofta cykla även sedan körkortet var i hamn.

I dag har trafiken tilltagit så pass att man undviker att cykla på riksvägarna. Många större

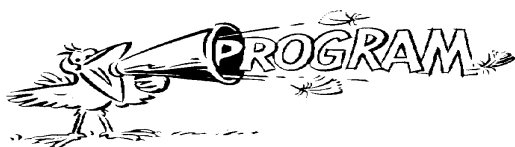
Drömmen för en ECOskådare?

Foto: Torbjörn Arvidson

vägar är på grund av olycksriskerna knappast ett alternativ för cykelåkning. Därför borde man med enklare medel kunna ställa i ordning cykelslingor runt de vanliga skådarområdena. Oset är redan idealiskt, Tysslingen är inget problem då man kan ta sig ut ur staden via cykelbanan på gamla järnvägsbanken mot Latorp. Trafiken på vägarna runt sjön är dessutom måttlig. Kvismaren kräver lite investeringar från samhället. Numera skall det gå att cykla från Öby kulle längs norra vallen österut med anknytning till Tybblebron och bygatorna i Asker. Här utövas dock sabotage av de bökande vildsvinen och det skulle behövas någon person stationerad i Kvismarområdet för att återställa efter svinen men även för andra underhållsarbeten. Från Odensbacken kan man till nöds ta sig med cykel upp till Kvismaren på befintliga bygator och ängavägar men här finns ett nära nog oframkomligt parti i närheten av Kungsstenen där en enkel grusväg för cyklister och gående vore efterlängtat. På önskelistan står också att återställa den lilla åkervägen mellan Kvinnersta by och Hammars gård vilket skulle göra det möjligt att gå eller cykla runt Östra Kvismaren.

Jag har en atlasruta söderut i landskapet, väster om Hjärtasjön. Hit kan man ta sig med cykel, exempelvis genom att först ta bussen till Åsbro. I området finns små bilvägar, däribland den gamla banvallen fram till Hulta-bo. Längs banvallen vill järnvägsentusiaster få till stånd en cykelväg ända ner till Askersund vilket skulle bli en mycket trevlig led. Men skogsbolaget som är markägare i trakten vid Hjärtasjön grusar vägarna med den grövsta sortens krosslager som säkert är bra för skogsmaskiner och lastbilar men helt omöjligt att cykla på. Jag har försökt men det var en skakande upplevelse där cykeln mestadels fick ledas. Låt oss verka för cykelvänligt grus även på skogsbilvägarna!

Vad återstår. Jo, en god cykel. En med ganska grova däck. De gamla oväxlade tjugoåttatum-marna från 1900-talet anser jag vara idealiska för eko-skådningsens varierande vägstandard. En av de bättre jag har hittades i grovsoporna och krävde bara rengöring, uppsmörjning, en ny kedja samt nya däck och slangar för att försättas i ett utmärkt skick. Släng aldrig en gammal tjugoåttatummare! 🐦

Ungdomsaktiviteter - Se www.sofnet.org/nofnet/aktiviteter under rubrik ungdomsgruppen.

Tjejaktiviteter - Se www.sofnet.org/nofnet/aktiviteter under rubrik Tjejgrupperna.

Exkursioner och resor våren 2015

Söndagen 12 april - Vårexkursion till Yxnäset. ÖNF arrangerar den här trevliga exkursionen vid Hjälmarens södra kant. Stövlar behövs i regel och något att grilla är inte så dumt. Samling vid p-platsen vid Bondevrak kl 09:00. För vägbeskrivning ring Gunnar Nilsson som leder exkursionen, 070-961 14 45.

Lördag 25 april - Resa till Visingsö. Vi gör en endagsresa till Visingsö i Vättern som bjuder på fantastiska skådarknjigheter. Visingsö är en av Smålands bästa och artrikaste fågel-lokaler. Så här års är det både en bra sträcklokal (ejder, sjöorre, svärta, bergand, kustlabb) och en bra häcklokal (gravand, strandskata). Samling kl 04.15 vid Statoil, Västbaga i Örebro för samåkning till Gränna där vi tar första färjan över kl 06.55. På ön möts vi av den lokale guiden Rüdiger Kasche som tar oss med till bland annat Erstadskärret. För mer detaljer se hemsidan. Anmälan till: Kent Halttunen 0702-16 11 30, kent.halttunen@tele2.se

Fredag 1 maj - Guidning i det natursköna Oset. Häng med på en härlig guidning den 1 maj i det stadsnära och natursköna reservatet Oset. Räkna med en tre timmar lång upplevelse tillsammans med alla vårfåglar. Ta gärna med fika. Samling kl 7 vid parkeringen intill reningsverket. För mer information: Kent Halttunen 0702-16 11 30, Rolf Hagström 0761-421 721.

Onsdagar och söndagar i maj - Guidning-ar i Oset. Varje söndag och onsdag under maj månad har du chansen att hänga med på en fågelguidning i det stadsnära reservatet Oset. Hur långt har våren kommit och är alla fåglarna på plats? Det vet kunnige guiden Lars Johansson som kan det mesta om både fåglar och historien kring Oset. Samling kl 7 på parkeringen intill reningsverket. För mer information: Rolf Hagström 076-142 17 21.

Lördagen den 2 maj - Exkursion till Klåvudden. Klåvudden är Närkes utpost mot de sjöfåglar som sträcker norrut på våren. Klåvudden ligger vid Vätterns norra spets. Häng med till den här mycket speciella lokalen där man kan se sjöfåglarna sträcka. Det blir en tidig morgon men det kan vara värt besväret för att få se svärta, sjöorre, ejder och andra kustfåglar. Samling vid Harge Missionshus 03:40 (Vid Klåvudden 04:00 för den som åker direkt). Ta med varma kläder. För samåkning från Örebro till Missionshuset sker samling vid Statoil, Västbaga, avfärd 03:00.

Harge Missionshus hittas på följande sätt (från Örebro): Följ riksväg 50 genom Askersund. Ta av mot Hargebaden efter att broarna passerats, följ Hargebadsvägen tills den svänger åt vänster (mot själva badplatsen). Sväng in på den väg som går åt höger i denna kurva. Vägarna där bildar egentligen ett fyrvägs kors och Missionshuset ligger nu mitt i detta kors, ett vitrappat hus med relativt typisk utseende. Exkursionsledare: Nils Erik Ström, nils-erik.strom@hotmail.com, tfn 076-363 24 61.

Lördagen den 9 maj – Fågeltornskampen. Fågelskådare i Sverige och Finland tävlar denna dag i fågelskådning. Mellan kl 05:00 och 13:00 bemannar fågelskådare olika fågeltorn och räknar alla arter man kan se under denna tid. Närkes Ornitologiska Förening deltar med flera lag i fågeltorn i bland annat Kvismaren, Oset och Tysslingen. Mer information på: www.sofnet.org/nofnet

Onsdag 13 maj – Dubbelbeckasinlyssning. Vi hoppas få höra både dubbelbeckasin och dvärgbeckasin. Det blir garanterat en bra upplevelse om vi har lite tur med vädret. Plats: Rånnesta, tid: 21.00. Samling vid Ruinen. Obs! Väderberoende! Kolla på hemsidan. Ansvarig: Ronnie Lindqvist tfn 070-262 14 17, mail: lindqvist_ronnie@hotmail.com.

Lördagen den 30 maj – Nattfågellyssning. Vi gör först en sväng i Örebrotrakten med Rynningeviken och Karlslund för att sedan förflytta oss till Tysslingeområdet och vidare upp i Kilsbergen. På vägen hem avsöker vi lokaler närmare Örebro i förhoppning om att få höra kornknarr och vaktel. Olika nattsångare förväntar vi oss liksom morkulla och nattskärar. Samling vid Statoil, Västbaga kl 18.00. Exkursionsledare: Kent Halttunen 070-216 11 30, Rolf Hagström 076-142 17 21.

Lördagen den 6 juni - Atlasrace. För femte året i rad kör vi detta inventeringsrace. Tävligen förenar nytta med nöje. Atlasrutor blir inventerade samtidigt som tävlingsnerverna får sitt. En garanterat givande dag utlovas. Föranmäl dig till någon av ledarna. Tid och plats meddelas dagarna före täv-

lingen. Ställ upp med ett lag och ha roligt du också! Anmälan till Michael Andersson på 0730-52 36 75, mail primus@telia.com eller Ronnie Lindqvist tfn 070-262 14 17, mail lindqvist_ronnie@hotmail.com

Planering för resor till Falsterbo och Öland pågår och resorna kommer att ske till hösten som vanligt!

Information

För ytterligare information och uppdateringar hänvisas till vår hemsida: www.sofnet.org/nofnet, annonsering i dagspress samt Rolf Hagström 019-23 44 75, 076-142 17 21, rolf.hagstrom@gmail.com.

Vid alla exkursioner utgår en frivillig avgift på 20 kr till vår fågelfond. Om du vill ha hjälp med skjuts vid våra exkursioner kontakta respektive ledare. Bilresor betalas direkt till förare med 7 kr/mil och resenär. (Rekommendation från styrelsen fr.o.m. 2014.) Vid resor med övernattnig tas en mindre avgift ut av deltagarna för administration och till vår fågelfond.

Program inomhusmöten 2015

Torsdag 16 april - Flyttfåglars resor i när och fjärran. Ny kunskap genom ny teknik. Professor Susanne Åkesson kommer att berätta om de nya spännande insikter om flyttfågelnas förehavanden som forskarna kommit fram till med hjälp av den nya följningstekniken. I två närstående projekt i Östersjön, ett på Stora Karlsö och ett andra i Nordupplands skärgård, studerar de födosök, rörelser kring häckningsplatsen och flyttning hos sillgrissla och silltrut (Stora Karlsö), samt skräntärna, silltrut, havstrut, gråtrut och fiskmås (Fågelsundet, Norduppland) med hjälp av GPS-loggar med hög precision och trådlös dataöverföring.

Planering pågår för höstens inomhusmöten

Inomhusmötena äger rum kl 19 i Vasakyrkan, Vasagatan, Örebro

Ringmärkta fåglar

Ringar från döda eller avlästa data från levande fåglar sänds till:

Naturhistoriska riksmuseet, Ringmärkningscentralen, Box 50 007, 104 05 Stockholm tel. 08-5195 40 80. Fax 08-5195 42 44.

Uppge plats, omständigheter som dödsorsak, tid m m för fyndet.

Rapportera via webb:

www2.nrm.se/rc/rc-formular.html.se

Fågelakuten

Besvarar frågor om skadade eller tillvaratagna fåglar. Tar hand om skadade fåglar för rehabilitering. E-post: fagelakuten@telia.com. Se även vår hemsida: www.sofnet.org/nofnet/om-nof/fagelakuten.

Fågeldoktor'n

Staffan Ullström, Gällersta 244, 705 94 Örebro, tel. 019-23 92 37, 076-712 18 88

Övriga

Leif Sandgren, Örebro, tel. 070-256 73 95

Tage Carlsson, Vretstorp, tel. 0582-66 00 11

Leif Bertilsson, Fjugesta, tel. 0585-311 46

Ulla Wallin, Frövi, tel. 0581-331 79

Statens vilt

Den som påträffar ett dött djur av nedanstående arter skall anmäla detta till polisen för vidarebefordran till något av landets större naturhistoriska museer.

Artlista för fåglar:

Fiskgjuse	Svarttärna
Bivråk	Storkar
Örnar	Rördrom
Glador	Lunnefågel
Kärrhökar	Salskrake
Falkar	Svarthalsad dopping
Tornuggla	Skärfläcka
Hökuggla	Gråspett
Berguv	Vitryggig hackspett
Fjälluggla	Mellanspett
Lappuggla	Kungsfiskare
Slaguggla	Härfågel
Fjällgås	Blåkråka
Skräntärna	Sommargylling

NOF:s försäljningsmaterial

NOF-kåsa, mörkgrön, m. NOF-logga	30 kr
NOF-dekal små	3 kr/st
stora	10 kr/st
Artlista Närke	gratis
Småfågel-, grå flugsnappar och starholk	75 kr/st
Knip- och uggleholk	400 kr/st

NOF-keps, svart med
broderad vit logga
i storlek för alla. 150 kr/st
Porto + frakt tillkommer

Vill du handla? Vänd dig till **Bengt Jalsborn**
Vallnäs vägen 3, 703 58 Örebro, Tel. 019-12 70 80,
070-113 47 99. E-post: b.jalsborn@gmail.com

Regionala rapportkommittén (Rrk)

Sammanställande:

Johan Åhlén Tel. 070-536 62 91
Pålsbodagatan 13 70218 Örebro
epost: johan.ahlen@hotmail.com

Övriga medlemmar:

Ola Erlandsson, Magnus Friberg,
Ove Pettersson och Andreas Sandberg

NOF:s tjejgrupper

Annika Lorin, Tel: 019-24 48 46
Ami Sundén, Tel: 070-944 73 00

NOF:s Ungdomsgrupp

Vakant! Kontakta **Ronnie Lindqvist** Tel: 070-
262 14 17 eller **Ulf Jorner** Tel: 070-661 66 55

Osetkommittén

Kommittén för skötsel av naturreservatet Oset-Ryn-
ningeviken. NOF:s representant är:
Leif Sandgren, Tuppa Klaras väg 18, 702 29 Örebro
Tel. 070-256 73 95. E-post: leif.tuppaklara@gmail.com

Svansjön Tysslingen

NOF:s representant i stiftelsen:
Helny Olsson, Arvaby, 719 95 Vintrosa, Tel 019-29
90 03 eller 070-5762981. E-post: helny@telia.com

Skjutfältsbesök?

Planerar du utflykt till Kilsbergen och skjutfälten
kan du kolla på webbplats www.skjutfalten.se
vilka dagar dessa är avlysta.

Kamakura

Nyhet!

Kamakura EDV-81
25-55x W

Innehållsförteckning

Omslagsbild: Stare <i>Sturnus vulgaris</i>	1
Ordföranden har ordet Ulf Jorner	1
Lars Johansson – vem är det Lars Johansson	3
Nya NOF-medlemmar	4
Kortfattad verksamhetsberättelse Kent Halttunen	4
Årsmötet 2015 Åke Lorin	4
Trettio händeserika år med Hans Waern Marianne Johansson	5
Närkes vinterrace 2015-01-03 Åke Lorin	6
Segrarna i traditionella klassens berättelse Peter Gustafson	6
Leta arter till cykel Åsa Bengtsson	7
När Jungfrutranan kom till Bärsta by Rune Eriksson	11
Oset-Rynningeviken – ett Ramsarprojekt Marianne Johansson	13
Studiecirkclar 2015	14
Ekoskådning 2015 - nu med ännu enklare regler Kent Halttunen	15
Cykelskådning i fokus i Närke Kent Halttunen	15
Årets Gulsparvinsats Kent Halttunen	17
Naturreservatet Oset-Rynningeviken 2014 Leif Sandgren	18
Märkplats Venan 2014 – resultat för ringmärkningen. Per Wedholm	19
Inventering av de häckande våtmarksfåglarna vid Oset 2014	
– några kommentarer Lars Johansson	22
Orientseglare <i>Apus pacificus</i> första gången noterad i Närke	
Toni Berglund, Jan Hägg	23
Komplettering av Atlasinventeringen 2015 Atlaskommittén	26
NOF:s ungdomsgrupp Ute tillsammans Ulf Jorner	26
OBSat i Närkemarker perioden dec. 2014 -feb. 2015 Björn Ander	29
NOF finns numera även i Föreningarnas Hus Marianne Johansson	32
Krönika Eko-skådningen är här! Jan Gunnarsson	32
Program	34